

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

8^E JAARGANG

WOENSDAG 24 OCTOBER 1923

No. 408

INHOUD

	Blz.
HOOGERE INVOERRECHTEN OP THEE	914
Wettelijke regeling der Werkloosheidsverzekering in Zwitserland door <i>Mr. H. J. Morren</i>	914
Ecuadoriaansche Valutadietatuur door <i>Jhr. F. W. L. de Beaufort</i>	915
De Rijksmiddelen	918
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De nieuwe Voorkeurrechten en de Rijksconferentie door <i>Dr. T. E. Gregory</i>	919
De „Rentenmark“ door <i>Dr. Kurt Singer</i>	921
AANTEKENING:	
De buitenlandsche handel van Sovjet-Rusland.....	922
MAANDCIJFERS:	
Overzicht der Rijksmiddelen	923
Handelsbeweging over de maand September 1923 ..	924
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN..... 925—932	
Geldkoersen.	Effectenreezen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins.*

Redacteur-Secretaris van het weekblad: *D. J. Wansink.*

Secretariaat: *Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.*

Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruige Plaatweg 37.*

Telefoon Nr. 3000. *Postchèque- en girorekening Rotterdam No. 8408.*

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 25,— per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.*

23 OCTOBER 1923.

In den toestand van de geldmarkt kwam deze week geen verandering. Het aanbod van geld bleef zeer groot en de koersen liepen nog iets verder terug. Particulier disconto noteerde ongeveer 2½ pCt., de prolongatienoteering liep tot 2½ pCt. terug. Ook call-geld was weder zeer ruim aangeboden; voor 1½ pCt. kon meestal slechts een gedeelte geplaatst worden.

* * *

Bij de inschrijving op schatkistpapier werd in totaal ingeschreven voor f 123.603.000,—, toegewezen werden f 81.440.000 3-mnds.-promessen voor f 992,66, f 8.818.000 zes-maands-promessen voor f 985,22 en f 10.132.000 jaarbiljetten voor f 1.005, of resp. 2²⁷/₃₂, 2²⁰/₃₂ en 3½ pCt.

* * *

De balans van De Nederlandsche Bank geeft geen

wijzigingen van groote beteekenis te zien. De post binnenlandsche wissels vertoont een daling van f 10,1 miljoen. Het totaal der rechtstreeks bij de Bank geplaatste schatkistpromessen is ook in de afgelopen week weder onveranderd gebleven. De beleeningen blijken met f 1,9 miljoen te zijn teruggelopen. Deze vermindering betrof zoowel de Hoofdbank als de Bijbank en de Agentschappen en geldt uitsluitend de effectenbeleeningen.

Het renteloos voorschot aan het Rijk bleef vrijwel op dezelfde hoogte.

De metaalvoorraad der Bank vertoont een vermeerdering van f 50.000. De stijging van f 7,7 miljoen, die de post papier op het buitenland té zien geeft, correspondeert voor een goed deel met de gelijktijdige vermindering van de diverse rekeningen onder het actief, welke van f 131,8 miljoen tot f 126,9 miljoen zijn teruggelopen.

De biljettencirculatie daalde in de afgelopen week met f 5,9 miljoen en noteert thans weder beneden het milliard. De rekening-courant-saldi blijken met f 6,2 miljoen te zijn gestegen; het beschikbaar metaal-saldo stelde zich een kleine f 125.000 hooger dan verleden week.

* * *

Na een besliste tegenspraak van de Engelsche Regeering kwam aan de daling van den pondenkoers aanvankelijk een einde. Later werd de stemming echter opnieuw flauwer en het slot was niet ver van het laagste punt. Vooral in Amerika was het aanbod groot. Dientengevolge liep de dollarkoers hier regelmatig op. Gisteren werd 2.56½ betaald. Parijs en België iets flauwer. Marken zonder omzet, echter steeds sneller teruglopend. Gisteren 5 cent per milliard.

LONDEN, 20 OCTOBER 1923.

Gedurende deze week overheerschte vraag weer aanbod op de geldmarkt. Dientengevolge kon men voor vernieuwen van daggeld-leeningen niet onder 2½ pCt. slagen; voor nieuw opnemen hoorde men tot 3 pCt. toe vragen, hoewel gemiddeld niet meer dan 2¼ pCt. betaald werd. Zevendaagsch-geld deed weer 2½ pCt.

De discontomarkt bleef verlaten. Tegen iets lagere koersen was de omzet miniem.

De Bankstaat wees een verdere inkrimping van de beschikbare middelen aan van niet minder dan £ 1.000.000, zoodat nu het niveau tot onder 104 miljoen gedaald is.

2-maands prima bankaccept ..	3 pCt.
3- " " "	3¼— ³ / ₁₆ pCt.
4- " " "	3 ³ / ₁₆ — ⁵ / ₁₆ pCt.
6- " " "	3½— ⁰ / ₁₆ pCt.

HOOGERE INVOERRECHTEN OP THEE.

Een medewerker schrijft:

Zoo blijkt dan uit de Memorie van Toelichting van den Minister van Financiën op diens voorstellen tot verhooging der indirecte belastingen, dat hij het invoerrecht op thee wil brengen op f 1 per KG. en dat hij voorstelt deze verhoogde rechten te doen ingaan op 1 Januari 1924.

Deze verhooging van invoerrechten heeft in den kring van belanghebbenden groote ontsteltenis gewekt en de voorstellen hebben reeds hun krachtigen invloed doen gelden op de theemarkt, die vanwege de groote kooplust van binnenlandsche zijde, gepaard gaande aan een matig aanbod in de veilingen, sprongwijze naar boven is gegaan. Het is wel van belang om ook in deze kolommen 's Ministers voorstellen aan een nadere beschouwing te onderwerpen.

Voorop zij gesteld, dat waar hierboven gezegd werd, dat die voorstellen groote ontsteltenis in theekringen hebben gewekt, die ontsteltenis geenszins gericht was tegen het principe van een verhooging der indirecte belastingen, als middel om de Staatsbegroting sluitende te maken, ja misschien wel, om straks tot verlaging der directe belastingen te kunnen overgaan. De „veiligstelling van den gulden” staat bij ieder weldenkend staatsburger voorop en iedereen heeft daartoe een offer te brengen. De ontsteltenis ontstond ten eerste door de eenzijdigheid dezer belasting en in de tweede plaats door de reusachtige, ongehoorde verhooging der invoerrechten op thee.

Thee toch behoort met koffie, bier enz. tot de genotmiddelen, zonder dat — om bij deze drie artikelen te blijven — die in één adem genoemd mogen worden of beter gezegd zonder dat die over één kam geschorren mogen worden. Thee toch — vroeger een luxedrank — is thans doorgedrongen tot in de kleinste arbeiderswoning en mag als volksdrank op één lijn gesteld worden met koffie. Thee en koffie kunnen eigenlijk niet meer als genotmiddelen zonder meer aangemerkt worden, daar zij beiden aan de levensbehoeften zijn gaan grenzen. Heeft de Regeering zelve zulks niet erkend, door in de crisisjaren die beide artikelen als levensbehoeften van het Nederlandsche volk te distribueeren? En dit was geenszins het geval met bier, dat als zuiver genotmiddel — en niet eens onschuldig — aangemerkt kan worden. Thee heeft bovendien als volksdrank nog dit vóór op koffie, dat zij uit een medisch en volkshygiënisch oogpunt hooger staat aangeschreven dan koffie, waar zij vaak als substituut geldt voor het gebruik van alcoholische dranken.

Uit dien hoofde is het al geheel onjuist dat de Minister in zijn toelichting tot deze wet de thee vastkoppelt aan het bier! Thee dient als belasting-object vastgekoppeld te worden aan koffie en niet aan bier! Een minder verbruik van thee zal geen of nagenoeg geen grooter verbruik van bier in de hand werken, vooral niet in het gezinsleven! Men zal er niet aan denken om 's morgens aan het ontbijt in plaats van thee, hier te gaan drinken, maar wel koffie! Wordt thee schaars of duur, dan zal dus het koffieverbruik stijgen en omgekeerd. Doch er is meer, vooral als men deze aangelegenheid beziet van een economisch standpunt. Nederland verbruikt in de laatste jaren, een hoeveelheid thee van circa 9.5 miljoen KG. en koffie ten beloope van ca. 30 miljoen KG. Van die ruim 9.5 miljoen KG. thee is ca. 82 pCt. afkomstig uit onze eigen koloniën, terwijl van de ca. 30 miljoen KG. koffie, die hier verbruikt wordt, meer dan 75 pCt. afkomstig is uit den vreemde! Met de voorgestelde verhooging van invoerrechten, waarbij koffie *nog geheel onbelast blijft*, wordt dus in hoofdzaak een eigen koloniaal product getroffen, terwijl een ongeveer gelijkwaardig verbruiksartikel, dat voor het overgrote deel uit den vreemde wordt ingevoerd, vrij van rechten blijft. Dit is het, wat in theehandels- en cultuurkringen groote ontstemming wekt en waarvoor men tévergeefs een plausible verklaring zoekt. Ziet

de Minister niet in, dat hij de handelaren in het eene artikel zwaar belast en die in het andere vrij uit laat gaan? Want een groote verhooging van het invoerrecht brengt voor den handelaar in een artikel, dat uitsluitend in het „vrije verkeer” bewerkt wordt, groote financieele lasten met zich mede.

Is om zijn eenzijdigheid het voorstel van den Minister niet te verdedigen, nog sterker is dat het geval, wanneer men de voorgestelde rechtenverhooging op zichzelf beschouwt. De bestaande rechten worden daarbij gebracht van 25 cts. per KG. op f 1 per KG., een verhooging dus met 300 pCt. Zulk een enorme verhooging van rechten op een dergelijk artikel is in onze annalen onbekend! Een invoerrecht van 50 cts. per pond beteekent bij normale theeprijzen, zooals die vóór den oorlog golden (nu zijn ze door een eigenaardige conjunctuur veel hooger) en waarbij de theecultuur juist kon bestaan, een invoerrecht van 100 pCt. *ad valorem*, zoodat hier met recht gezegd mag worden, dat zulk een belasting op zichzelf beschouwd, te hoog is. Met een invoerrecht van 50 pCt. per pond slaat Nederland — welks eigen koloniën belangrijke theeproducenten zijn — onder de thee-verbruikende landen van de wereld het hoogterecord!

Denkt nu de Minister werkelijk, dat de Schatkist bij zulk een enorme belastingverhooging de-daaruit geraamde f 7 miljoen zal binnen krijgen? Een verhooging der invoerrechten met 37,5 cents per pond beteekent voor den verbruiker een verhooging van den detailprijs met minstens 50 cts. per pond. Immers zoolook de groothandel als de kleinhandel rekent percentsgewijze zijn winst over den kostprijs, die dus ook in verhouding moet stijgen. En waar nu reeds voor gewone goede thee in het klein f 1.50 per pond betaald moet worden, zal — zooals de „Kruidenier” voorrekent — na het in werking treden van het verhoogde invoerrecht weinig goede thee verkrijgbaar zijn beneden den prijs van f 2 per pond. Geloofd de Minister nu werkelijk, dat het verbruik in Nederland niet ernstig getroffen zal worden door zulk een prijsverhooging, zoodat op die manier nooit de geraamde f 7 miljoen meer zullen binnenkomen?

Ook uit een fiscaal oogpunt is dus een matige verhooging van rechten van alle genotmiddelen, die als gelijkwaardige en elkaar vervangende volksdranken kunnen worden aangemerkt, aan te bevelen als zekerste middel om de inkomsten van de Schatkist te doen stijgen en zodoende een sluitend budget te verkrijgen.

WETTELIJKE REGELING DER WERKLOOSHEIDSVERZEKERING IN ZWITSERLAND.

Zwitserland heeft gedurende, maar vooral ook in de jaren na den grooten Europeeschen oorlog, met ernstige moeilijkheden te kampen gehad. Zijn handel was voor een groot deel lamgeslagen, vele industrieën verkeerden in kwijnenden toestand en de arbeidsmarkt was in ernstige mate ontwricht. Talrijke maatregelen zijn genomen om hierin verbetering te brengen, doch niet steeds werd het beoogde doel bereikt en schatten gelds gingen er, vrijwel improductief, weg om de vele werklozen door werkverschaffing of steunverleening in het leven te houden. Zoolook de precaire financieele toestand van het land als de demoraliseerende gevolgen der steunverleening deden de Zwitsersche Regeering besluiten die steunregeling op te heffen, vooral nu in 1923 de crisis verminderde en de werkloosheid belangrijk afnam.

Een boodschap van de Regeering aan den Bondsraad van 18 Juni 1923 kondigde reeds het voornemen der Regeering aan om tegenover de stopzetting der steunverleening de verzekering tegen werkloosheid te bevorderen. Dit voornemen is thans in een daad omgezet, nu bij boodschap van 17 September 1923 een wetsontwerp tot regeling der werkloosheidsverzekering bij den Bondsraad werd ingediend.

Deze regeling komt hierop neer, dat de Regeering aan de werklozenkassen, die berusten op het beginsel

van verzekering, een deel van de uitgaven aan uitkeeringen restitueert, hetgeen ongeveer overeenkomt met het Gentsche stelsel.

Deze vorm van subsidieering bestaat reeds van 1915 af, doch het nieuwe is thans, dat er een vaste grondslag wordt gelegd, dat de werklozenkassen in het vervolg bij de vaststelling harer statuten met de staats-subsidies rekening kunnen houden, terwijl tot dusver overheidssteun slechts jaar voor jaar werd verleend, zonder dat er zekerheid bestond, dat hij gegeven zou worden. Op de ontwikkeling der verzekering werkte dit remmend, waartoe mede bijdroeg de omvangrijke steunverleening. Tot op dit oogenblik trof men in Zwitserland aan 19 gemeentelijke of kantonale kassen (de voornaamste kassen zijn die van Bazel, Bern en St. Gallen) en 4 gemengde kassen (van werkgevers en arbeiders tezamen uitgaande), welke 23 kassen in totaal pl.m. 9000 leden tellen. De kassen der vakverenigingen tellen tezamen ruim 175.000 leden.

Evenals de Nederlandsche Regeering voor de moeilijke vraag staat, hoe een wettelijke regeling der werkloosheidsverzekering in dezen tijd moet worden, zag ook de Zwitsersche zich voor de oplossing van deze puzzle gesteld. Een verplichte staatsverzekering (gelijk Engeland, Italië en Oostenrijk o.a. kennen) werd overwogen, maar stuitte af op den afkeer van het Zwitsersche volk tegen een te uitgebreide Staatswerkzaamheid. Voorts dacht men zich deze oplossing, dat elke industrie hare eigen werklozenkas zou bezitten, onder bestuur van patroons en arbeiders. De Staat zou dan moeten verplichten tot aansluiting bij die kassen, daartoe verder algemeene regelen stellen en financieelen steun verlenen. Doch de verhoudingen welke in het algemeen tusschen patroons en arbeiders bestaan, deden ook van invoering van dit plan afzien. Zoo kwam men ten slotte tot dezen vorm van staatssteun, dat de werklozenkassen restitutie van een deel harer uitgaven zouden krijgen. Dit systeem heeft het groote voordeel van zijn eenvoud: instelling van een uitgebreid en ingewikkeld staatsorgaan is niet noodig. De Staat heeft alleen algemeene regels te geven en algemeen toezicht uit te oefenen. De praktijk heeft dit trouwens te onzent beezen.

Maar het systeem vertoont twee gebreken: slechts een deel der in aanmerking komende personen is verzekerd en de deelneming der werkgevers in de kosten der verzekering (want thans wordt vrijwel algemeen erkend, dat de correlatie tusschen productie en werkloosheid meebrengt de plicht der werkgevers om een deel der kosten te dragen) komt in het gedrang.

Wat het eerste bezwaar betreft, verwacht de Zwitsersche Regeering veel van de oprichting van nieuwe kassen, welke zij zooveel mogelijk zal bevorderen. Gezien de ervaring te onzent is men hier wellicht wat te optimistisch.

Het tweede bezwaar ware te ondervangen voor wat betreft gemeentelijke of kantonale kassen, doch voor de kassen der vakverenigingen ziet men in Zwitserland geen mogelijkheid om de werkgevers in de kosten te doen bijdragen, zoodat men deze zaak voorhands laat rusten.

Nog werd overwogen invoering van een stelsel als te onzent geldt, waarbij het subsidie bepaald wordt naar verhouding van de contributies van de leden der kas (zgn. Deensche stelsel), doch hiervan werd afgezien, omdat de bestaande kassen te ingewikkelde regelingen der contributies bezitten.

Het wetsontwerp is zoo beperkt mogelijk gehouden en bevat slechts 10 artikelen. Men wenscht nl. af te wachten wat de praktijk zal leeren inzake eventueel noodige aanvulling der wet.

Art. 2 van het ontwerp geeft eenige algemeene voorwaarden aan, waaraan een werklozenkas moet voldoen om subsidie te krijgen. Van deze is het meest belangrijk, dat een uitkeering in het algemeen niet hooger mag zijn dan 60 pCt. der normale verdienste.

Bij algemeene arbeidsconflicten mag niet worden uitgekeerd tijdens den duur van het conflict en dertig dagen daarna.

Volgens art. 3 is het Staatssubsidie 30 pCt. van de uitkeeringen. Voor kassen van openbare lichamen uitgaande kan het 40 pCt. zijn, omdat deze aan grooter risico bloot kunnen staan.

Het subsidie mag, zoo bepaalt art. 6, niet tot gevolg hebben, dat de contributies der leden verlaagd worden. Zij moeten integendeel dienen om uitkeeringsbedrag of -duur te kunnen verhoogen of om reserve te kunnen vormen.

Uit art. 9 volgt, dat aan kantons en gemeenten vrijheid wordt gelaten om, naast het Staatssubsidie, ook hunnerzijds subsidie te geven. Om echter te bereiken, dat de subsidies in totaal niet zóó hoog worden, dat de leden der kassen niet voldoende belang meer hebben bij een zoo zuinig mogelijk beheer en een zoo goed mogelijke controle, wordt bepaald, dat het Staatssubsidie lager dan 30 pCt. kan worden gesteld, als de subsidies in totaal een bepaald percentage, b.v. 70 pCt., zouden te boven gaan.

Zijn hiermede aangegeven de grondslagen waarop het wetsontwerp rust, nog een enkele aanhaling moge volgen uit de uitvoerige en lezenswaardige toelichting.

Opsommende de drie meest voorkomende maatregelen om werkloosheid te voorkomen of hare gevolgen te bestrijden nl. arbeidsbemiddeling, werkverschaffing en steunverleening, deelt de Zwitsersche Regeering mee, dat eene wettelijke regeling der arbeidsbemiddeling in voorbereiding is. Met de werkverschaffing zal worden opgehouden nu de economische toestand geleidelijk beter wordt, terwijl de steunverleening geheel wordt stopgezet. Dit laatste acht ik wel een van de belangrijkste — en ook meest juiste — maatregelen van de zijde der Regeering. Zij laat dan ook niet na nog eens den nadruk te leggen op de schaduwzijden van een uitgebreide steunverleening. Daar zijn in de eerste plaats de enorme lasten (ervaring, die men ook in Duitschland en te onzent heeft opgedaan). Voorts wordt van de arbeiders geen tegenprestatie gevorderd en berust de toekenning van steun op de subjectieve inzichten der ambtenaren, terwijl men bij verzekering reglementaire rechten kan doen gelden. Juist deze laatste uitspraak is zoo merkwaardig, omdat meermalen is getracht hier te lande de meening ingang te doen vinden, dat het Zwitsersche stelsel zooveel beter is dan het onze. Reeds lang was de Zwitsersche Regeering zich bewust, welk een bezwaren er aan haar steunregeling kleefden. Het feit, dat zij thans zoo ondubbelzinnig mogelijk hare keus op de verzekering tegen werkloosheid heeft gevestigd spreekt boekdeelen. Met belangstelling wachten wij af hoe deze verzekering zich zal ontwikkelen en de hoop moge worden uitgesproken, dat het Zwitsersche voorbeeld een les zal zijn voor allen, die nog mochten meenen, dat wij in Nederland op den verkeerden weg waren. Mr. H. J. MORREN.

8 October 1923.

ECUADORIAANSCH VALUTADICTAATUUR.

In een korte brochure getiteld: „The Incautacion, an important financial essay, its true meaning and economic functions”, geeft V. E. Estrada eene verdediging van de merkwaardige en diep ingrijpende maatregelen door de Republiek Ecuador genomen voor het deviezenverkeer naar de lande. Met zuidelijke gratie is deze brochure opgedragen aan:

„The American Bankers, whose equanimity in the interpretation of natural laws has placed them in the prominent and responsible position of financial leaders for the welfare and progress of mankind.”

Deze maatregelen, welke daar sedert het vorig jaar November zijn genomen, stellen door strengheid en straffe centralisatie vrijwel alles wat wij, Westerlingen, na 1914 op het gebied van deviezencentralen hebben gezien, in de schaduw.

De pariteit der Ecuatoriaansche Sucre bedroeg circa 10 Sucres per Pond Sterling en 2,8 per dollar. In de eerste oorlogsjaren, door vermeerderden export tegen goede prijzen en verminderden import, werd de sucre steeds meer geapprecieerd (tot 1.99 per dollar).

Na 1918 veroorzaakten deze koersen een enormen import van waren tegen hooge prijzen in het buitenland gekocht, wat in Ecuador zelf spoedig tot groote prijsverhoogingen aanleiding gaf, daar de export niet meer in staat was den import te dekken en groote risico-premies op de prijzen werden gelegd.

Omstreeks 1920 werd door het Congres „The Law of Exchange” aangenomen, waarbij het Gouvernement gemachtigd werd een officieelen koers vast te stellen, verband houdend met den pondenkoers te New York.

Het Gouvernement was echter wegens gebrek aan materiaal niet in staat wissels af te geven, zoodat er naast de officieele koersen een niet-officieele handel ontstond tot aanmerkelijk hooger prijzen.

Deze maatregelen gaven aanleiding tot verschillende buitenlandsche klachten, daar de importeurs van deze wet gebruik maakten om hunne buitenlandsche verplichtingen niet na te komen, onder het motto geen valuta tot den officieelen koers te kunnen verkrijgen.

Wettelijk voldeed de importeur aan zijne verplichtingen, wanneer hij de tegenwaarde van den buitenlandschen geaccepteerden wissel in sucres, tot den officieelen dagkoers omgerekend, in handen der rechtelijke macht gaf, indien hij niet in staat was op den vervaldag buitenlandsche valuta tot den officieelen koers te verkrijgen.

In Juni 1922 trok het Congres den officieelen koers in, zonder verbetering in den toestand te brengen.

In de laatste helft van October 1922 kwam er door snelle prijsstijgingen een staking van het personeel der Guayaquil-Quito Railway en het Gouvernement, uit vrees voor uitbreiding der revolutionaire beweging, oefende op de Maatschappij pressie uit om de looneischen toe te staan. Tegelijk brak een staking uit bij de Electriche Centrale en bij de tram te Guayaquil, gevolgd door een algemeene staking; winkels en voedsel werden vernield, bloedige botsingen tusschen stakers en troepen kwamen voor.

Ten slotte stuurden de stakers een ultimatum aan het Gouvernement, waarbij zij van hunne looneischen afzagen, mits het Gouvernement een decreet zoude uitvaardigen, waarbij het geheele provenu van iederen export aan het Gouvernement werd afgedragen en de valutahandel aan de speculatie werd onttrokken.

De regeering gaf toe en vaardigde zonder eenige medewerking van het Congres het decreet van 16 November uit, dat reeds op 17 November in werking trad, en gedeeltelijk werd gewijzigd op 5 en 9 December 1922 en 17 Januari 1923.

De inhoud van dit hoogst merkwaardig decreet is in grove trekken als volgt:

1. Geen export mogelijk zonder voorafgaande uitvoervergunning. Er wordt ingesteld een drieledige Comision Ejecutiva Economica, met zetel te Guayaquil, die den uitvoer regelt en een monopolie voor den valutahandel bezit.

2. Alle buitenlandsche valuta, in welken vorm ook, behoorende aan inwoners van Ecuador moet aan het Comité overhandigd worden, welke deze koopt of voorloopig ten haren name vasthoudt. Bij iederen export moet 100 pCt. der brutowaarde in den vorm van wissels aan het Comité overhandigd worden.

3. De koersen zullen dagelijks vastgesteld worden, daarbij rekening houdende met den cacao-prijs te Londen of te New York, met dien verstande, dat de cacao-producent te Ecuador nooit meer dan 28 sucres en nooit minder dan 22 sucres per 100 pond cacao zal krijgen.

4. Het Comité zal uit zijn voorraad aan importeurs en anderen volgens de navolgende regels valuta verkoopen:

A. 60 pCt. van haar in 10 dagen verkregen wisselvoorraad, in onderstaande volgorde:

a. Voor den import van de voornaamste levensbehoeften, (specificieering ontbreekt).

b. Voor den import van industrieele en landbouwmachines.

c. Voor remise van fondsen naar inwoners van Ecuador in het buitenland en aan vreemdelingen in het buitenland, welke bezittingen in Ecuador hebben, benevens voor verzekeringspremies.

d. Voor den import van goederen, welke door het Comité niet onder noodzakelijke levensbehoeften worden geclasseerd.

B. 10 pCt. voor den import van overheidslichamen.

C. 30 pCt. ter betaling van den achterstand van particuliere schulden aan het buitenland.

5. Wissels bestemd tot onderhoud van personen in het buitenland worden verkocht met een surtaxe van 25 pCt. Enkele bepaalde uitzonderingen zijn toegelaten.

Wissels voor den invoer van luxe waren bestemd betalen een surtaxe van 5 pCt.

Van de surtaxe wordt een fonds gevormd om den dienst der buitenlandsche staatsleningen te voldoen, waarvan de betaling pas zal worden opgenomen als de dollar weer voor 2½ sucre verkrijgbaar is.

6. Door het Comité zal een statistiek van in- en uitvoer worden ingericht, terwijl het eveneens wekelijks een overzicht van zijne werkzaamheden zal publiceren.

7. Valsche aangiften, wissels afgegeven aan het Comité, die onbetaald, geprotesteerd, terugkomen, zullen gestraft worden met eene boete van minstens het dubbele van het bedrag.

Overtredingen van dit decreet worden zwaar gestraft, terwijl tevens een censuur op de post wordt ingesteld.

8. Merkwaardig is ook art. 19 van het decreet: „Uitgezonderd worden van de inbeslagname volgens dit decreet — dat 17 dezer in werking treedt — de wissels in Marken en Kronen.”

Hierbij moet in aanmerking genomen worden, dat dit decreet 16 November uitgevaardigd werd. Terloops wordt dus medegedeeld dat een dergelijke ingrijpende verandering binnen 24 uur in werking treedt.

Eene beschouwing van het bovenstaande leert onmiddellijk het volgende:

1. Zelfs indien de importeur genoeg valuta in eigendom heeft om aan zijne verplichtingen te kunnen voldoen, kan hij deze slechts daartoe aanwenden, na voorafgaande toestemming van het Comité, waaraan volledige inlichtingen moeten gegeven worden langs een administratieve weg, welke voor importeurs in het binnenland zeer langdurig is; en wanneer de betaling niet urgent wordt geacht ontvangt hij geen toestemming, wat aan zijn credietwaardigheid nadeel berokkent.

2. De officieele koers van buitenlandsche valuta moet verhoogd worden met 1 pCt. commissie, verder eventueel met de surtaxe van 5 pCt. tot 25 pCt. en voor de binnenlandsche importeurs met de overschrijvingskosten naar Guayaquil, die tot 2½ pCt. kunnen bedragen.

3. De geheele regeling berust op het vooruitzicht voldoende wissels te verkrijgen. Het voornaamste uitvoerproduct is de cacao. De producentenvereniging de „Assocacion de Agricultores del Ecuador” had in New York een credit van verscheidene millioenen dollars opgenomen, waarvoor zelfs een groot deel van den toekomstigen uitvoer verpand was. Een groot deel der exportwissels kan dus niet aan het Comité ten goede komen.

4. Een exporteur, wiens waren in het buitenland, om welke reden dan ook, niet betaald worden, is niet alleen zijn exportgoed kwijt, maar moet tevens nog een boete betalen van minstens het dubbele van de waarde der uitgevoerde goederen.

5. Het verband tusschen den cacaoprijs te New

York en Londen is zeer vaag vastgesteld; het is dus niet alleen afhankelijk van de opbrengst der cacao, maar ook van verscheplings- en assurantiecosten.

Een groote, bijna dictoriale macht, is aldus in handen van de Comision Ejecutiva gelegd!

Wat was het streven van de regeering bij het uitvoeren van het decreet? In de eerste en voornaamste plaats een einde te maken aan de prijsstijging en zodoende de revolutionaire beweging tot staan te brengen. In de tweede plaats de beweging der wisselkoersen aan de speculatie te onttrekken, en de waarde van de sucre te doen stijgen.

In de reeds bovenaangehaalde brochure van den heer Estrada wordt de theoretische basis van het decreet, min of meer vaag, aldus verklaard:

Het voornaamste uitvoerproduct is de cacao. Wordt aan den producent de zekerheid gegeven op een rendabele wijze te werken (We could quote the exchange on the basis of the gold prices of cacao and the average prices in sucres, that would be acceptable by the producers.") dan wordt, altijd volgens den heer Estrada, een latere overgang op den gouden standaard gemakkelijker (hij noemt zijn systeem „the gold export price standard”) en is er zekerheid van voldoende productie voor den export.

De cacao te Ecuador moet dus den stabielen prijs hebben van 22—28 sucres, terwijl de valuta de schommelingen van de cacao-prijzen blijft volgen. Een cacao-prijs van 22—28 sucre geeft den producent de zekerheid van een rendabel bedrijf. Voorop gesteld moet dus worden, dat loonen en levensbehoeften niet in prijs stijgen. Dat laatste, een stabilisatie van prijzen en loonen en zelfs een prijsdaling, hoopte men te bereiken, door te trachten van de banken een vermindering van de biljetten-circulatie en der vredeposits te verkrijgen. Volgens de quantiteitstheorie zou de koopkracht van de sucre dan stijgen en zouden de prijzen lager worden. Hoe de circulatie-vermindering te verkrijgen is, waar in het bijzonder de medewerking van zes banken, met het recht van biljetten-uitgifte noodzakelijk is, wordt niet nader aangegeven. De niet overmatige biljetten-omloop is bovendien grotendeels door buitenlandsche saldi en metaal gedekt. Merkwaardigerwijze moet deze vermindering altijd volgens den heer Estrada, niet gevonden worden in vermindering van de regeeringsbeleeningen, maar voornamelijk in de vermindering van de crediet-faciliteiten aan particulieren.

De voornaamste bank in Ecuador is de Bank of Ecuador.

Op 31 December 1922 bedroegen de beleeningen en discontoeeringen aan particulieren ruim 9 miljoen sucre en aan het Gouvernement bijna 6 miljoen sucre, zoodat dit laatste niet het minst schuldig is.

Bij een dergelijke toepassing der quantiteitstheorie is het dringend gewenscht, dat de geconsumeerde artikelen steeds door nieuwe vervangen worden, daar anders de tendens tot prijsdaling door een stijgende vervanging wordt, daar de importartikelen (en dat zijn er vele in Ecuador) bij niet vervanging een zeldzaamheidswaarde krijgen.

Reeds in den beginne kon de Comision succes boeken. De officieele sucrekoers, op 15 Nov. 4,80 per dollar, daalde ononderbroken tot 3,20 op 12 Maart j.l.

In het eerste nummer der Revista Mensuel op 31 Maart door de Comision uitgegeven ter popularisatie harer werkzaamheden, worden dan ook niet trots grafische voorstellingen gepubliceerd van de appreciatie der sucre en wordt zelfs de vraag gesteld of het normale niveau van 2,07 sucre per dollar in 1924 of 1925 bereikt zal worden. Enkele cijfers geven tevens aan de beginnende prijsdaling bij verschillende goederen. Zij erkent dat hierdoor groote verliezen worden geleden, maar noemt dit geen economische catastrofe.

Het voordeel, dat stabilisatie van wisselkoersen biedt boven een voortdurende appreciatie, hoe welda-

dig dit laatste voor het nationale bewustzijn ook mogelijk wordt door haar blijkbaar niet ingezien.

De niet gunstige cacao-prijzen, het gebrek aan binnenkomend wisselmateriaal, maakten aan de voortdurende stijging der sucre een einde en na April wordt een vrijwel stabiele dollarkoers genoteerd (dikwijls louter nominaal). In Augustus 1923 steeg de sucre scherp tot 18,70 per pond sterling vanaf 15 sucre per pond sterling.

Deze noodgedwongen stabilisatie kon echter slechts kunstmatig in stand worden gehouden.

De importeurs, die voor November 1922 groote bestellingen hadden gedaan op een koers van 4.80 sucre per dollar, leden door de plotselinge stijging der sucre op 3.80 groote verliezen. Na de oprichting der Comision Ejecutiva Económica werden wederom groote bestellingen in het buitenland gedaan, in de verwachting zekerheid te hebben wissels tegen een stabielen koers te kunnen krijgen en ook omdat men hoopte, waren te kunnen importeerden, welke bij de vroegere ongunstige wisselkoersen te duur zouden uitkomen.

De import in het eerste halfjaar 1923 was dus enorm groot en aangezien de cacao-prijs laag bleef en de oogst slecht was, kwam er een groot tekort aan wissels.

De export schijnt in het eerste halfjaar 1923 slechts 50 pCt. van den import bedragen te hebben. De Comision kon de importeurs slechts gedeeltelijk van wissels voorzien, zoodat het crediet van het land in dit halfjaar zeer geleden heeft.

De prijsdaling heeft verder plaats gemaakt voor een nieuwe prijsstijging, daar de importeurs niet weten, wanneer en tot welke prijzen zij zich kunnen dekken.

Het Comité zelf geeft aan, dat van 1 Jan.—30 April van dit jaar is ingevoerd voor een waarde van: 21.556.242,62 sucres en uitgevoerd voor een waarde van: 14.747.461,59 sucres, d.w.z. een nadeelige handelsbalans over de eerste 4 maanden van 1923 van ongeveer 7 miljoen sucres, terwijl het voor een bedrag van 17 miljoen sucres wissels heeft afgegeven, waarvan echter een deel gediend heeft om den bestaanden achterstand in te halen.

Ondanks het werk der Comision is dus de buitenlandsche schuld in deze 4 maanden met 4 miljoen sucres toegenomen.

De hierboven genoemde cijfers, verschaft door den pas opgerichteten statistischen dienst, moeten echter met voorzichtigheid bekeken worden, daar een oppervlakkige beschouwing dezer nuttige en belangrijke getallen het bewijs levert, dat deze dienst nog aan enkele kinderziekten lijdt.

Voor Jan. en Febr. 1923 vinden we bijv. onder meer, onder het hoofd Azúcar (suiker) een import van 1297 KG. ter waarde van 937 sucre; over Jan., Febr. en Maart wederom 1297 KG., thans echter ter waarde van 910 sucres — en, wat nog sterker is, onder Agua de Colonia (eau de cologne) vindt men, over Jan.—Febr. 5224 KG. ter waarde van 13.089,97 sucre en over Jan.—Maart 5985 KG. ter waarde van 11.062,39 sucre.

Nog verschillende andere posten wekken de gedachte, dat de omrekeningskoersen nu en dan aan een herziening met terugwerkende kracht worden onderworpen.

Goed werk heeft het Comité op een ander gebied volbracht. Het heeft een groote propaganda gevoerd voor grootere productie, intensieve ontwikkeling der eigen hulpbronnen en minder invoer. Onder de leus van „Producamos mas” gaat zij na, wat in het land zelf vervaardigd kan worden, met betrekkelijk geringe kapitaalsaanwending. Te strijden heeft het hiermede met de groote voorliefde van den Zuid-Amerikaan voor ambtenaarsbaantjes en journalistiek.

Toch zal een land als Ecuador, ondanks zijn gunstig klimaat en de vele toekomstmogelijkheden er niet in slagen, zonder het aantrekken van buitenlandsch kapitaal zijn hulpbronnen tot ontwikkeling te brengen. Zijn blanke bevolking is slechts gering, de ver-

bindingswegen zijn slecht en meer dan één hoogst noodzakelijk spoorwegproject is halfweg voltooid wegens gebrek aan kapitaal.

Een der voornaamste fouten van het Comité is, dat het een van de grondoorzaken van den ongelukkigen financieelen toestand niet onder de oogen heeft kunnen of mogen zien, nl. de gouvernementssuitgaven. Voor het jaar 1921 bedroegen de gouvernementeele uitgaven 21.450.360,60 sucres en de inkomsten 16.292.019,32 sucres.

De buitenlandsche schuld bedroeg op 1 Jan. 1922 circa 37 miljoen sucres, de binnenlandsche 28 miljoen sucres, welke voor rente en aflossing zouden moeten vergen 12 miljoen sucres, terwijl het budget slechts voorziet in 2 miljoen.

De koortsachtige drift van iedere stad en dorp naar een snelle ontwikkeling en snellen materieelen vooruitgang veroorzaakte dat overal tegelijk werken werden ondernomen zonder dat het kapitaal daartoe beschikbaar was. Zoo zijn nu tegelijkertijd 8 verschillende spoorweglijnen in aanleg: iedere lijn maakt jaarlijks maar een zeer kleinen vooruitgang.

De belastingen worden slecht geïnd of wel dikwijls voor belachelijk lage sommen verpacht.

Zoolang in dit opzicht geen ingrijpende veranderingen plaats hebben gevonden, welke tegen vele persoonlijke belangen zullen indruischen, zal geen Comision Ejecutiva Economica of dictatoriaal decreet een blijvende verbetering in den toestand kunnen brengen. Het tegenwoordige gouvernement schijnt daarvan wel bewust te zijn, maar niet in staat om de ingrijpende wijzigingen gedaan te krijgen.

Niet duidelijk is gemaakt, waarom de hervatting van de betaling der buitenlandsche schulden pas zal plaats vinden na een verdere appreciatie der sucre. Gaat toch deze appreciatie gepaard met een prijsdaling, wat ook in de bedoeling ligt, dan blijft de last, welke door de betaling der buitenlandsche schulden op het land gelegd wordt, toch even groot.

Het voornaamste euvel waaronder het land gebukt gaat is, dat de onvoldoende ontwikkeling van de hulpbronnen (slechts één belangrijk uitvoerproduct: cacao) en de geringe veerbaarheid der onderhanden werke, het niet in de gelegenheid stelt zijn buitenlandsche verplichtingen te voldoen. Het daartoe benodigde kapitaal is niet in het land zelve te vinden en zal dus uit het buitenland verkregen moeten worden. Of maatregelen, zoals in Nov. 11. bij zullen dragen geld uit het buitenland te trekken, valt te betwijfelen.

Meer dan de helft van in- en uitvoer gaat naar en komt van de Vereenigde Staten. Dat is dus ook het land, dat het meeste belang heeft betere toestanden te verkrijgen.

De oorlog heeft het voor de Vereenigde Staten noodzakelijk gemaakt, een groot gedeelte van hün volksvermogen in het buitenland te beleggen. Hier, in Europa, wordt wel eens te weinig gewicht gehecht aan het feit, dat dit niet noodzakelijkerwijs in Europa zelf moet geschieden. In Zuid- en Midden-Amerika ligt een beleggingsveld, waar de Vereenigde Staten zich steeds meer van Europa onafhankelijk kunnen maken. Reeds veel kapitaal is daar de laatste jaren heengegaan en het werk in die landen verricht zal niet halverwege beëindigd worden.

F. W. L. DE BEAUFORT.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand September 1923, vergeleken met de overeenkomstige cijfers van September 1922.

Wat de oorlogswinstbelasting betreft, valt te constataren, dat in de afgelopen maand meer aan overheffingen is verleend dan aan aanslagen is ingevorderd. De totaalopbrengst van de oorlogswinst en verdedigingsbelastingen bedraagt thans f 1.151.928.679, waarvan f 792.228.291 op rekening komt van eerst-

genoemde heffing. Met inbegrip van de opcenten ten behoeve van het leeningfonds — behalve die op den suikeraccijns, welke geen verzwareing van belastingdruk medebrachten — is in totaal eene som van f 1.488.389.188 ontvangen uit belastingheffing, die haren grond vindt in de buitengewone omstandigheden.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand f 36.337.782 op, tegen f 39.180.051 in September 1922 en vertoonen mitsdien een achteruitgang van f 2.842.269. De totale opbrengst in de afgelopen maand overtrof de raming met een bedrag van f 2.549.865.

De opbrengst over de eerste negen maanden van dit jaar bleef bij de opbrengst in de overeenkomstige maanden van 1922 een bedrag van f 13.987.335 ten achter, terwijl de raming met een bedrag van f 14.618.546 werd overschreden.

In vergelijking met September 1922 vertoonden in September 1923 de dividend- en tantiëmebelasting, de suiker- en de tabaksaccijns, de zegel- en de registratierechten, de successierechten en de statistiekrechten een hooger opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de overige directe belastingen en accijnzen, alsmede de invoerrechten en de loodsgelden.

Opvallend is de geringe bate uit de inkomstenbelasting tegenover de ontvangst uit dit middel in de overeenkomstige maand van het vorig jaar. Tegenover een opbrengst van f 11.079.802 in September 1922 staat thans een opbrengst van f 5.106.369 (raming f 5.833.333). Bij de vergelijking van de ontvangsten uit de Rijksinkomstenbelasting over de eerste negen maanden van 1922 en 1923, worde er op gewezen, dat de bedragen zich als volgt over de verschillende dienstjaren splitsen.

	Jan. t/m. Sept. 1922	Jan. t/m. Sept. 1923
1920/1921 ..	f 6.796.369	f 2.229.985
1921/1922 ..	„ 87.268.521	„ 14.887.761
1922/1923 ..	„ 3.444.675	„ 60.474.525

Over de eerste negen maanden van dit jaar blijft de inkomstenbelasting een bedrag van f 18.036.298 bij de opbrengst in de overeenkomstige maanden van het vorig jaar ten achter.

Fluggere invordering in de eerste maanden van dit jaar is oorzaak, dat thans de grondbelasting een mindere opbrengst geeft te boeken dan in September 1922. De mindere opbrengst bedroeg f 85.416 (in Augustus was de mindere opbrengst f 208.768). Over de eerste negen maanden blijft dit middel slechts f 84.552 bij de raming ten achter.

Was gedurende de eerste acht maanden van dit jaar een stijging van de ontvangsten uit de personeele belasting waar te nemen, de afgelopen maand leverde dit middel een bedrag ad f 159.800 minder voor de schatkist op dan in September van het vorig jaar. Een bijzondere reden hiervoor is niet op te geven.

Een verrassend cijfer geeft de bate uit de dividend- en tantiëmebelasting. Niet minder dan f 5.812.590 werd uit dit middel ontvangen, waardoor de raming met f 4.812.590 werd overschreden. Deze buitengewoon hooge ontvangst is oorzaak, dat het totaalopbrengstcijfer van de afgelopen maand vrij gunstig is te noemen.

Ten slotte is, wat de directe belastingen aangaat, nog te vermelden eene belangrijke achteruitgang van de vermogensbelasting. Tegenover een opbrengst in September 1922 van f 539.204, staat thans een opbrengst van f 396.762.

Behalve de suiker- en de tabaksaccijns, zijn alle accijnsen beneden de opbrengst van September 1922 gebleven. De beide eerstgenoemde middelen namen respectievelijk toe met f 622.364 en f 237.750; een bijzondere reden voor de stijging van deze opbrengsten is niet op te geven.

De vermindering van den wijnaccijns van f 507.471 tot f 343.614 vindt hare oorzaak in het feit, dat het wijnverbruik afneemt. Ook de gedistilleerdaccijns liep de afgelopen maand terug en wel met f 1.104.709;

het voortduren der fraude door invoer van groote partijen spiritus veroorzaakt deze vermindering.

Hoewel de bieraccijns nog boven de raming blijft (deze maand met f 29.376) laat dit middel — evenals de vorige maand — eene mindere opbrengst zien. De achteruitgang bedroeg ditmaal f 159.911.

De invoer van geraffineerd zout is oorzaak, dat de zoutaccijns verminderde met f 73.178. Een bijzondere reden voor de vermindering van den geslachtaccijns met f 38.699 is niet op te geven.

In tegenstelling met vorige maanden vertoonen de zegel- en registratierechten beide een hooger opbrengstcijfer. Deze middelen namen respectievelijk toe met f 75.367 en f 225.630. Hierbij dient er echter rekening mede gehouden te worden, dat de opbrengst van de zegelrechten in September 1922 bijzonder gering was, nl. f 1.252.685, een van de laagste opbrengsten van dit middel in 1922. In geen geval wijzen de verhoogen erop, dat de toestand in het-zakenleven verbeterd.

De invoerrechten en de loodsgelden namen respectievelijk af met f 213.661 en f 4.003; daarentegen kwamen de statistiekrechten van f 288.793 op f 298.838.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE NIEUWE VOORKEURRECHTEN EN DE RIJKS-CONFERENTIE.

Dr. T. E. Gregory te Londen schrijft ons:

De omvang van de overwinning, welke de protectionisten ter Rijksconferentie behaald hebben, blijkt, wanneer men de voorstellen der Regeering vergelijkt met die van Bruce, den Australischen eersten Minister. Evenals zijn bekwame voorganger Hughes heeft Bruce in ieder geval den moed zijne overtuiging en uit de groote rede, welke hij voor de Conferentie op 9 dezer hield, kan men zich een beeld vormen, hoe het stelsel van invoerrechten in het Britsche Rijk er ongeveer uit zou zien, indien de Australische Premier zijn zin kreeg.

Bruce zegt zonder omwegen, wat hij wenscht. Het is volgens hem nutteloos, het vraagstuk der belasting van levensmiddelen en ruwe landbouwproducten te vermijden, welk in den grond zoo eenvoudig denkbeeld hij echter verbonden heeft met enkele onderling samenhangende voorstellen, die een oogenblik aandacht verdienen. Zijn wensch is den Britschen boer te beschermen door de reeds genoemde rechten. Maar hij gaat verder en zou een prijsstabiliseerings-politiek willen door middel van invoervergunningen voor buitenlandsche levensmiddelen, gecombineerd met een nationale inkooporganisatie, die hen zou opslaan en afgeven, wanneer de prijzen een neiging tot stijging zouden vertoonen, als gevolg van daling der voorraden. Tot zoover zijn Bruce's plannen in het voordeel der producenten, maar hij heeft de pil voor de ongelukkige consumenten wat trachten te vergulden door voor te stellen, zoowel beschermende als voorkeurrechten volgens een glijdende schaal te heffen. De protectionistische maatregelen, zegt hij, zullen slechts dan in werking treden, wanneer de productieprijzen zoo laag zinken, dat het bedrijf niet meer loonend is.

Aldus zouden wij komen tot een stelsel, dat zeer sterk doet herinneren aan de glijdende graanrechten onder de oude Corn Laws, welke in 1845 werden ingetrokken en die, gelijk ieder, die de Engelsche handelspolitieke geschiedenis bestudeert heeft, weet, niet alleen niet het verwachte resultaat hadden, maar tot een vergrooting der instabiliteit van de graanprijzen hier te lande leidden.

De gevaren, welke Engeland en het Rijk uit de afhankelijkheid van vreemde hulpbronnen dreigen, drukken Bruce blijkbaar zwaar. In zijn rede wees hij op het gevaar, dat belangrijke takken van voedselproductie, zooals die van vleesch, onder de controle van vreemde trusts zouden geraken en voorts, dat de producenten binnen het Rijk de bescherming van levensmiddelen onvoldoende zouden vinden, omdat zij zou-

den moeten concurreeren met goedkoop en/of gekleurden arbeid (waarbij hij voor het gemak Indië vergat). Verder wees hij met nadruk op het feit, dat het niet het heden is, dat de Dominions bezorgd doet zijn voor hun markt hier te lande, maar de toekomst. Het is van belang op te merken, dat deze vrees niet schijnt gebaseerd op de mogelijkheid, dat Engeland een andere tariefpolitiek gaat voeren, doch geheel op mogelijke buitenlandsche concurrentie.

Bekijkt men de zaken van dit standpunt, dan heeft de Regeering een zeer bescheiden houding aangenomen. De President van den Board of Trade heeft aan dergelijke grootsche plannen allen grond ontnomen in zijn openingsrede. Het beginsel der Rijksvoordeur zei hij, was definitief aanvaard, doch niettemin werd de toepassing even definitief begrensd door de verdere verklaring, dat Engeland hierbij slechts zoover wenscht te gaan als voor haar uitvoerbaar is. De kwestie is nl. dat de huidige Regeering gebonden is door zekere beloften door Bonar Law bij de laatste algemeene verkiezingen afgelegd en ofschoon hieronder nog zal blijken, de Regeering niet al te trouw is gebleven aan den geest dier beloften, zou het toch wel een zeer kwaad ding zijn, om het maar zacht uit te drukken, wanneer zij den strijd met de kiezers zou moeten aanbinden over een zoo doornige kwestie als algemeene belasting der levensmiddelen. Ook is het nog in het geheel niet zeker, dat de andere Dominions bereid zijn Bruce in zijn zeer ver reikende plannen te volgen. Met name heeft de vertegenwoordiger van Zuid-Afrika ter eerste vergadering van de Economische Conferentie met veel nadruk gewezen op de vrijheid, welke alle deelen van het Rijk bezaten en bezitten ten aanzien van het ontwerpen hunner fiscale maatregelen. De feitelijke omvang van de Regeeringsvoorstellen kan het best blijken uit de volgende tabel.

Tabel I. Nieuwe preferentiele voorstellen vergeleken met het bestaande tarief.

Artikel	Tegenwoordige toestand	Voorgestelde regeling
1. Gedroogd fruit, nl. rozijnen, pruimen	Algem. tarief 10/6 Rijkstarief... 8/9	In het vervolg vrij van rechten, indien ingevoerd uit het Rijk.
2. Krenten	Algem. tarief. 2/- Rijkstarief... 1/8	In het vervolg vrij van rechten, indien ingevoerd uit het Rijk; zoo noodig zal het algemeen tarief verhoogd worden, teneinde de preferentie effectief te maken.
3. Andergedroogd fruit	Vrij van rechten	Op die artikelen een recht te leggen van 10/6 (o.a. appelen, peren en perziken), waarbij de dominions belang meenen te hebben.
4. Andergeconserveerd fruit	Vrij van rechten, uitgezonderd indien suikerhoudend	Hierop door de Regeering een recht te leggen van 5/- per cwt, met uitzondering van pulp voor de jamfabricatie.
5. Suiker	Basis: 25/8 per cwt, algemeen tarief; Rijkstarief 21/4½	Niet te verhoogen, maar indien het recht verlaagd wordt, mag de preferentie niet geringer worden d.w.z. „stabilisatie” van preferentie gedurende ten minste 10 jaar.
6. Tabak	Basis: Algemeen tarief 8/2 per pond; Rijkstarief 6/10 per pond	De Regeering stelt voor de bestaande preferentie voor een reeks van jaren te stabiliseeren of het rabat van 1/6 van het algemeen recht tot 1/4 hiervan te verhoogen.

Dadelijk blijkt, dat de voorstellen niet spreken van

wijn en spiritualiën, noch van thee. De rechten op deze drie artikelen vormen nl. een zeer belangrijk deel van de totale opbrengst der invoerrechten en het is wel duidelijk, dat, ofschoon de Regeering bereid is het een en ander van deze inkomsten te offeren op het altaar van de vriendschap tusschen de deelen van het Rijk, zij in deze richting niet zeer ver kan gaan zonder dat hare geheele begrotingspolitiek daarvan hinder ondervindt. De nieuwe voorstellen staan ook geheel los van de McKenna-rechten van 1915 en aan de vrijheid van handelen ten opzichte van deze laatste is dus niet getornd.

Zoo onschuldig als de nieuwe voorstellen schijnen moet er toch op gewezen worden, dat zij twee gevaarlijke precedentes bevatten. In de eerste plaats is de Regeering buiten het boekje van haar verkiezingsbeloften gegaan door nieuwe rechten voor te stellen, waarvoor de eenige reden kan zijn, dat zij den Koloniën meer voorkeur wil geven dan deze reeds genieten. Weliswaar is het voordeel van de nieuwe rechten voor hen waarschijnlijk niet groot, doch hoe dit ook zij, in ieder geval worden nieuwe belastingen op levensmiddelen ingevoerd. In de tweede plaats bindt het Kabinet toekomstige regeeringen zoowel als zichzelf door het voorstel de preferenties op suiker en tabak voor een periode van 10 jaren vast te leggen. Het is natuurlijk in het minst niet waarschijnlijk, dat een volgende regeering, hetzij in liberale of in arbeidersrichting georiënteerd, het ooit op een werkelijk conflict met de Koloniën zou durven laten aankomen door voor te stellen de preferentie geheel af te schaffen, doch het voorstel, dat deze van een zeker vast bedrag moet zijn, bindt ongetwijfeld de handen van de opvolgsters der huidige regeering en is vanuit dit standpunt gezien een allergevaarlijkst precedent, daar het inhoudt, dat event. een toekomstige regeering de wenschen van de Britsche kiezers niet uit kan voeren, zonder gevaar te loopen door de Dominions van trouwbreuk beschuldigd te worden.

Men kan moeilijk zeggen, dat absoluut gezien de Britsche Regeering zeer veel heeft toegegeven. Uit tabel 2 blijkt, dat de belangrijkste posten van den fruitinvoer, welke onder de voorstellen vallen, hetzij dat zij thans aan rechten onderhevig zijn of niet, nauwelijks £ 5 miljoen bedragen.

Tabel II.

Artikel.	in miljoenen Ponden.			
	1913	1919	1920	1921
1. Fruit, gedroogd of op andere wijze geconserveerd, zonder suiker; aan recht onderhevig.				
Krenten:				
Vreemde landen	1.6	8.6	5.1	3.1
Britsche bezittingen ..	—	0.1	0.05	0.16
Vijgen:				
Vreemde landen	0.2	0.4	1.1	0.6
Britsche bezittingen ..	—	—	—	—
Pruimen:				
(Plums en Britsche bezittingen ..	0.4	1.3	2.8	1.5
prunes)	—	0.04	0.01	0.02
Rozijnen:				
Vreemde landen	1.2	4.9	2.9	2.9
Britsche bezittingen ..	0.02	0.6	0.7	0.7
2. Fruit, gedroogd, niet aan rechten onderhevig.				
Dadels:				
Vreemde landen	0.4	1.2	2.7	0.4
Britsche bezittingen ..	—	0.08	0.06	0.6
Diversen:				
Vreemde landen	0.06	0.4	0.6	0.3
Britsche bezittingen ..	—	0.2	0.1	0.1
3. Fruit, als zodanig niet aan rechten onderhevig, geconserveerd zonder suiker.				
In blikken of flesschen:				
Vreemde landen	0.2	1.9	0.7	0.4
Britsche bezittingen ..	0.05	0.2	0.2	0.2
Anders dan in blikken of flesschen:				
Vreemde landen	0.2	0.8	0.9	0.5
Britsche bezittingen ..	—	—	0.007	0.006

1) Mesopotamië.

Indien de Regeering het met een recht op versch fruit zou hebben willen wagen, dan zou ongetwijfeld het voordeel voor de Dominions groter zijn geweest, doch zelfs dan zou de bescherming van producten uit de deelen van het Rijk niets te beteekenen hebben, verzeleken bij een recht op tarwe of op zuivelproducten. Doch een voorstel in deze richting zou voor een Regeering, die zich toch al niet door doelbewustheid onderscheidt, te veel gewaagd zijn geweest.

Welk licht werpt nu de ervaring met de preferentie tot dusverre opgedaan op den prikkelenden invloed op invoeren uit de Koloniën?

Tabel III. Verhouding van goederen uit de Rijksdeelen tot het totaal, onder het huidige preferentie systeem.

	Belasting- jaar 1920-'21	Belasting- jaar 1921-'22
Spiritualiën: Brandewijn	0,36 pCt.	0,25 pCt.
Rum	76,00 "	83,30 "
Andere soorten	53,00 "	50,20 "
Totaal	53,90 "	56,60 "
Wijn	6,00 "	5,40 "
Thee	90,00 "	89,90 "
Cacao: Ruwe	92,00 "	90,70 "
Boter	—	—
Preparaten	0,70 "	—
Suiker: Ruw en geraffineerd ...	22,00 "	27,20 "
Suikerhoud. goederen ..	3,10 "	3,40 "
Melasse	9,00 "	13,30 "
Glucose	1,80 "	0,20 "
Sacharine	—	—
Gedr. fruit: Krenten	0,40 "	3,30 "
Rozijnen	8,00 "	13,90 "
Vijgen	—	—
Pruimen(plums&prunes)	0,20 "	0,80 "
Tabak: Ruwe	3,25 "	4,70 "
Sigaren	16,10 "	9,40 "
Cigaretten	2,00 "	—
Andere producten	5,70 "	4,10 "
Totaal	3,30 "	4,70 "
Bioscoopfilms	0,50 "	0,30 "
Horloges en Uurwerken	0,26 "	0,40 "
Muziekinstrumenten	6,00 "	1,20 "
Koffie en Cichorei	43,40 "	39,00 "
Auto's	4,00 "	16,80 "

Indien in bepaalde gevallen de verhouding van de uit de deelen van het Rijk afkomstige invoeren tot het totaal al aanzienlijk gestegen is in de twee beschouwde begrotingsjaren, staat daar tegenover, dat in andere gevallen een daling in dergelijke verhouding te constateeren valt. Voor- en tegenstanders kunnen dus hieruit hun argumenten putten.

De Britsche Regeering staat echter tegenover een ernstig dilemma. Of de invoer uit het Britsche Rijk is al een groot deel van het totaal, in welk geval een vergroting van de voorkeur waarschijnlijk niet veel uitwerking zal hebben. (Zoo b.v. bij thee, of het aandeel in den totalen invoer, dat de deelen van het Rijk hebben, is buitengewoon gering zooals b.v. bij klokken en horloges, bioscoopfilms en zelfs bij bepaalde belangrijke levensmiddelen. In dit geval zal preferentie ongetwijfeld de productie dezer artikelen binnen het Rijk bevorderen, doch het zal zeer lang duren, voor een werkelijk belangrijk deel van het totaal aldaar zal worden geproduceerd.

Het is vrij moeilijk om te zeggen, hoe de openbare mening op de regeeringsvoorstellen zal reageeren. Al zijn deze voorstellen niet zeer ingrijpend, de vraag blijft, of de Britsche kiezers een recht op tarwe en vleesch zouden slikken. In 'zooverre als de houding in bladen als de „Daily Mail" een aanwijzing is van hetgeen „the men in the street" werkelijk denkt, kan men wel zeggen, dat hij niet toe zal staan, dat overwegingen in het rijksbelang, van hoe urgenten aard

ook, de kosten van zijn levensmiddelen verhoogden en voorts is daar dan het feit van de aarzelende houding der Regeering, welke het beste bewijs is voor de stemming onder het kiezersleger ten aanzien van bescherming van den Britschen landbouw.

T. E. GREGORY.

DE „RENTENMARK“.

Dr. Kurt Singer te Hamburg schrijft ons:

De beslissing over het nieuwe betaalmiddel van het Deutsche Rijk is gevallen. ¹⁾ Bij verordening op grond van de machtigingswet is door de Rijksregeering een „Rentenbank“ ingesteld en besloten tot de uitgifte van een nieuwe geldsoort door dit instituut. Van de vroegere plannen en ook van het reeds eerder ingediende wetsontwerp van den vorigen Minister van Financiën, Dr. Hilferding, onderscheidt zich de verordening, waarvoor Dr. Luther, de opvolger van Dr. Hilferding, in hoofdzaak verantwoordelijk is, op twee kardinale punten. De nieuwe geldsoort, niet meer „Bodenmark“ of „Neumark“, maar „Rentenmark“ genoemd, wordt geen wettig betaalmiddel; de oude „Reichsmark“ behoudt daarentegen dit karakter ten volle en wordt ook niet in een vaste verhouding in het nieuwe betaalmiddel omgewisseld; het blijft den beurzen overgelaten dagelijks de waardeverhouding opnieuw te bepalen. De openbare kassen zijn echter tot het aannemen van Rentenmark verplicht. Het muntwezen vertoont daardoor overeenkomst met het Engelsche op het eind der zeventiende en in het begin der achttiende eeuw, toen de Goud en zilverhandeling geen wettig betaalmiddel was, doch een soort handelsmunt, maar door de openbare kassen toch tegen wisselende koersen werd aangenomen. Aldus zullen ook de Rentenmarkbiljetten als het ware een soort handelspapiergeld zijn. Hun uitgifte is zoo ver mogelijk buiten den invloed van den Staat gehouden.

De Rentenbank wordt door vertegenwoordigers van landbouw, industrie, handel, scheepvaart en banken opgericht. Haar kapitaal bedraagt 3,2 milliard Rentenmark. Dit wordt opgebracht niet door inbreng van reële goederen of betalingen in geld, doch voor de heele goederenbelasting der landbouwbedrijven met 4 pCt. van de waarde, zooals deze in 1913 voor den „Wehrbeitrag“ is vastgesteld (vóór aftrek van alle schulden); waar zoodanige schatting niet bestaat wordt de waarde op dienovereenkomstige wijze berekend. De vermogensschatting zal later worden herzien en aan de veranderde omstandigheden aangepast. Deze belasting met 4 pCt., die den vorm van een hypotheek krijgt, zal den voorrang hebben boven alle andere belastingen, in zoo verre niet internationale overeenkomsten zulks verhinderen.

De tweede helft van het kapitaal zal door de in de steden gevestigde bedrijven worden opgebracht, waar grondbezit bestaat door vestiging van een dergelijke hypotheek, anders door afgifte van boven alle andere schulden bevoorrechtte obligaties. Zoo spoedig de huurwetten zijn ingetrokken zal ook het stedelijk grondbezit, dat niet voor bedrijfsuitoefening dient, aan belasting onderworpen worden. De aanslag in de stedelijke bedrijfshypotheek zal door den fiscus plaats vinden, daar de vereenigingen van belanghebbenden in handel en industrie hun medewerking hebben geweigerd.

De hypotheeken luiden in goudmark en men verwacht, dat zij in totaal ongeveer 3,2 milliard bedragen zullen. Zij dragen 6 pCt. rente, in twee termijnen te betalen, voor de eerste maal 1 April 1924. Op grond van deze hypotheeken worden „Rentenbriefe“ uitgegeven, die 5 pCt. rente dragen en niet binnen 5 jaar aflosbaar zijn. De Rentenbank kan haar kapitaal, zoolang zij niet in liquidatie getreden is, niet terugbetalen. De aandeelhouders (en renteschuldners) zijn na afloop van 5 jaar daartoe wel bevoegd. Zij deelen in de winst der bank tot een bedrag van 6 pCt. van

hun aandeel. Dergelijke winsten worden met de eerstvolgende rentebetaling verrekend. Tot winstuitkeering komt het echter eerst, nadat in het amortisatiefonds 30 pCt. (tot de aflossing van het hieronder te bespreken renteloos voorschot aan den Staat) ter hoogte van 300 millioen Rentenmark, 40 pCt.) gestort is geworden. De winst, welke dit percentage en de 6 pCt. dividend overstijgt, wordt ook in het amortisatiefonds gestort.

Op de bedrijfsorganisatie van de bank heeft het Rijk geen invloed. Slechts de keuze van den president-directeur en het statuut van de bank behoeven goedkeuring door de Rijksregeering. De bank geniet vrijheid van alle belastingen en heffingen. Naast haar blijft de Reichsbank in wezen onveranderd bestaan. Tot enkele wijzigingen in haar statuut hebben bestuur en aandeelhouders reeds besloten, doch deze zijn nog niet gepubliceerd.

De geldcreatie vindt volgens het nieuwe plan als volgt plaats. De Rentenbank geeft Rentenbankbiljetten uit, die door bovengenoemde Rentenbriefe gedekt moeten zijn en wel mogen op grond van iedere 500 goudmark Rentenbriefe biljetten tot een bedrag van 500 Rentenmark (verdeeld in 100 Rentenpfennige) worden geëmitteerd. De Rentenbriefe luiden nl. in 5 Goudmark of een veelvoud daarvan. Daar rente en kapitaal terugbetaling der hypotheeken eveneens in goudmark worden berekend, doch in Rentenmark betaald moeten worden, zal ook rentebetaling op en aflossing van Rentenmark in Rentenbriefe moeten plaats vinden. Rentenbankbiljetten en Rentenbriefe zijn vanaf 500 eenheden in de verhouding van 500 goudmark in Rentenbriefe tegen 500 Rentenmark in Rentenbankbiljetten, inwisselbaar. Hierdoor wordt de prijs van de Rentenbriefe, uitgedrukt in Rentenmark, even stabiel gehouden als de prijs van het goud in de klassieke, op het goud gebaseerde muntstelsels.

De emissie van Rentenmarken vindt, afgezien van inwisseling der Rentenbriefe, uitsluitend door de Rijkskassen, de Reichsbank en de vier particuliere circulatiebanken plaats. Het Rijk verkrijgt een Rentenmark-crediet ter hoogte van 1,2 milliard voor den tijd van twee jaren. Het moet hiervoor 6 pCt. rente betalen, met uitzondering van de eerste 300 millioen Rentenmark, die ter aflossing van het verdisconteerde schatkistpapier moeten dienen. Indien dit bedrag niet voldoende is, dan kan binnen genoemd crediet van 1,2 milliard een aanvullend crediet worden opgenomen, over welks rentevoet nader zal worden onderhandeld. (De goudwaarde dezer schatkistbiljetten ligt reeds ver beneden 100 millioen goudmark). De Reichsbank zal aan het Rijk geen nieuwe credieten meer verlenen en dit zal dus gedwongen zijn, zijn huishouding binnen twee jaren zoo te hervormen, dat te beginnen met het derde jaar de gewone en buitengewone uitgaven door belastingen en leeningen kunnen worden gedekt. Rijksbank en particuliere circulatiebanken verkrijgen om aan het economisch leven langs den weg der credietverleening door te geven verdere 1,2 milliard Rentenmark, welke in de verhouding 5 : 1 tusschen hen zal worden verdeeld. Het is nog niet bekend op welke wijze deze credietverleening zal worden geregeld. Ook staat nog niet vast of en in welken omvang de circulatiebanken naast de Rentenmarkcredieten ook verder credieten in Reichsmark zullen verlenen.

Zoolang ten aanzien dezer vraagstukken nog geen klaarheid bestaat en zoolang de uitvoeringsbepalingen der Rentenbankverordening door de Rijksregeering nog niet zijn bekend gemaakt is het moeilijk de gevolgen van de nieuwe regeling te voorspellen en te beoordeelen. De regeering schijnt het voor mogelijk te houden, dat de Rentenmark geheel als binnenlandsch geld functionneert; zelfs met notering aan buitenlandse beurzen is geen rekening gehouden. De regeering geloof, dat de Rentenmark ook in het binnenlandsche verkeer de pariteit met de goudmark niet zal handhaven, doch zij neemt aan, dat het disagio,

¹⁾ [Verg. pag. 861 in het No. van 3 Oct. jl. — Red.]

vergeleken met het disagio van de Reichsmark, zeer gering zal zijn en wanneer het optreedt slechts langzaam zal groeien. Hoe men zich de koersvorming van de Rentenmark denkt is niet bekend. Op raad van de als deskundigen te hulp geroepen bankiers schijnt men besloten te hebben aan de fantasie van de beurs geen perken te stellen. In het plan Helfferich was in den koers van de Roggenpfandbriefe, in het plan Hilferding in de vaste waardeverhouding tot de Reichsmark een vast punt gegeven. Het schijnt mij toe, dat de City-editor van The Times gelijk heeft, wanneer hij op dit punt terugkeer naar het ontwerp Hilferding aanbeveelt om de volledige weigering van de Mark en de verdere vernietiging van het betalingsapparaat te verhinderen.

In welk tempo de biljetten van de Reichsbank door Rentenbankbiljetten zullen worden vervangen schijnt nog niet vast te staan. Men schijnt in het algemeen geneigd tot aarzelend en tastend handelen, daar de tegen de schepping van het nieuwe betaalmiddel ingebrachte bezwaren ook in regeeringskringen bedenkingen hebben doen ontslaan. Aangezien echter de landbouw den nieuwen oogst slechts tegen een door het economisch leven zelf geschapen, op den bodem gefundeerd en van staatsingrijpen zoo ver mogelijk bevrijd betaalmiddel verkoopen wil en aangezien zij meent, dat de Rentenmark aan dezen eisch voldoet, heeft men zijn bedenkingen ter zijde gesteld en zich met de grondgedachte van de agrarische muntpolitiek als het ware hypothetisch vereenigd. Men heeft echter getracht sterk den nadruk te leggen op het voorloopige en noodhulp-karakter van het nieuwe geld, naar het mij toeschijnt ten koste van de innerlijke consequentie van het plan.

Om het tijdperk tot aan de uitgifte van de Rentenbankbiljetten te ovebruggen heeft de Rijksregering besloten een tweede serie van de goudleening ten bedrage van 200 miljoen goudmark in kleine coupures uit te geven, die bij de banken als vreemde valuta verkocht zullen worden.

Voor de behoeften van den groothandel is uitgifte van goudbankbiljetten der Reichsbank tegen inlevering van goud en buitenlandsche wissels ontworpen, evenals de schepping van rentedragende goudbons, beide in goud en deviezen inwisselbaar, de eene direct, de andere na verval. Deze maatregelen worden gesteund door financieele en economische hervormingen van niet geringen omvang: opheffing van den achturedag, vergemakkelijking van het ontslaan van arbeiders, verkleining van het beambtenapparaat en overgang tot de goudrekening ook in het belastingwezen gevaarlijke operaties op een doodziek lichaam, maar thans de eenig mogelijke consequentie van een eenvoudige weg hopeloos toestand. KURT SINGER.

AANTEEKENING.

De buitenlandsche handel van Sovjet-Rusland. — Aan de „Russian Information and Review”, uitgegeven door de Russische handelsdelegatie te Londen, ontleenen wij het volgende betreffende de cijfers van den buitenlandschen handel van Rusland gedurende het eerste halfjaar 1923. Wij geven de cijfers voor wat ze zijn, daar het moeilijk is over de betrouwbaarheid der Russische Handelsstatistiek een oordeel te vellen. Zij zijn echter alleszins belangwekkend.

Terwijl de totalen der handelsbeweging slechts weinig kleiner zijn dan in 1922, is de samenstelling geheel verschillend. In 1922 bedroeg de import 1.580.000 ton met een waarde, gebaseerd op de prijzen van 1913, van 278 miljoen goud-roebel, terwijl de geheele omzet 303 miljoen goud-roebel bedroeg. Deze groote invoer bestond voor driekwart uit voedingsmiddelen en goederen, waaraan groote schaarschte was ontstaan. De uitvoer had zich nog slechts in geringe mate ontwikkeld.

In 1923 heeft de toestand zich merkwaardig veranderd. De invoer daalde tot 358.000 ton, met een

waarde van 92 miljoen goud-roebel, volgens de in 1913 geldende prijzen, terwijl de uitvoer steeg tot 238 miljoen ton met een waarde van 54 miljoen goud-roebel.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van den invoer gedurende de eerste zes maanden van 1923 volgens den aard der ingevoerde goederen.

	Gewicht in tonnen		Waarde in duizenden goud-roebel. (basis prijzen '13)	
	1922	1923	1922	1923
Voedingsmiddelen ...	680.000	17.500	59.705	3.794
Dierlijke producten ..	3.350	4.000	7.150	3.248
Hout en zaden.....	79.000	34.500	2.936	518
Aardewerk	4.500	1.950	502	240
Brandstoffen	187.000	160.000	2.673	2.819
Chemicaliën	13.100	21.800	5.546	6.883
Ertsen en metalen...	69.000	33.800	40.168	23.549
Papier, enz.	31.200	10.500	7.060	2.372
Touw en werk	2.800	20.200	8.311	14.112
Kleding	1.300	500	18.736	2.516
Goederen waaraan gebrek was	510.000	53.800	125.145	32.233
Totaal.....	1.580.000	358.000	278.319	92.397

Uit deze tabel blijkt hoezeer de daling van de totaalcijfers veroorzaakt wordt door het wegvallen van de noodzaak van invoer van voedingsmiddelen en andere stoffen, waaraan gebrek was. Terwijl in het eerste halfjaar 1922 de voedingsmiddelen 63,6 pCt. van het gewicht en 39 pCt. van de waarde van den totalen import uitmaakten, bedragen deze percentages voor 1923 resp. nog 5,7 en 6,3. Daartegenover hebben de twee cijfers, welke van den zoo zeer verminderden invoer in 1923 het hoogste zijn, juist betrekking op die artikelen, welke voor het herstel van de Russische industrie het meeste gewicht in de schaal leggen, nl. brandstoffen en metalen. In 1922 bedroeg de invoer van brandstoffen slechts 17 pCt. van het gewicht van den totalen invoer; thans 52,6 pCt.; voor metalen resp. 6,4 pCt. en 11,1 pCt.

Beschouwt men de herkomst van de ingevoerde goederen, dan blijkt dat het uit Groot-Brittannië ingevoerd gewicht thans veel groter is dan uit andere landen, terwijl Duitsland wat de waarde van den invoer betreft vooraan komt. Hieronder volgen eenige cijfers van invoer uit de voornaamste landen.

	Gewicht in tonnen		Waarde in duizenden goud-roebel (basis prijzen '13)	
	1922	1923	1922	1923
Argentinië.....	41.900	65	3.703	10
Estland.....	65.380	5.230	7.411	1.344
Groot-Brittannië	221.000	177.900	26.837	13.381
Duitsland.....	113.400	49.345	47.983	30.420
Lapland	34.550	1.352	7.143	1.101
Noorwegen.....	59.650	2.334	6.032	1.018
Perzië	5.680	7.905	710	1.699
Finland	82.130	40.620	4.873	2.092
Ver. Staten	285.000	2.540	28.209	1.422

Hieruit blijkt, dat niettegenstaande de groote daling van den Russischen invoer uit de meeste landen, die uit Engeland het minst is achteruitgegaan, terwijl de Vereenigde Staten, die in 1922 de grootste hoeveelheid invoerden, thans nagenoeg niets meer importeerden.

Wat den uitvoer betreft, blijkt de vooruitgang uit den volgende tabel.

Gedurende het eerste halfjaar 1923 werd bijna een half miljoen ton voedingsmiddelen, vnl. graan, uitgevoerd. Het is waarschijnlijk, zegt het blad, dat Rusland als graanexporteerend land langzamerhand weder meer van belang gaat worden. Ook de uitvoer van grondstoffen en halffabricaten is aanzienlijk gestegen, daar het buitenland het belang der natuur-

	Gewicht in tonnen		Waarde in duizenden goud-roebel (basis prijzen '13)	
	1922	1923	1922	1923
Voedingsmiddelen.....	2.300	413.680	1.316	23.466
Grondstoffen en Half-fabricaten.....	234.450	381.260	22.186	29.725
Levend vee.....	920	2.000	67	—
Fabricaten.....	10	—	1.278	820
Totaal.....	237.680	796.940	24.848	54.012

lijke bronnen meer en meer waardeert. Voor den verkoop van fabricaten dingt Rusland niet mede op de wereldmarkt. Het zal nog gedurende aanzienlijken tijd alle producten der eigen industrie absorbeeren en bovendien fabricaten uit den vreemde blijven betrekken.

Rangschikt men den uitvoer naar de landen van bestemming dan blijkt dat Nederland thans de voornaamste plaats inneemt bij de verspreiding van Russische goederen.

	Gewicht in tonnen		Waarde in duizenden goud-roebel (basis prijzen '13)	
	1922	1923	1922	1923
Denemarken.....	2.400	56.000	65	3.637
Estland.....	28.580	77.300	3.530	5.851
Finland.....	82.240	61.550	2.887	3.456
Duitschland.....	36.340	59.880	5.541	5.041
Groot-Brittannië.....	—	5.120	1	202
Nederland ¹⁾	4.490	258.850	1.104	17.527
Lapland.....	—	29.670	—	1.229
Polen.....	2.290	6.350	985	1.418
Turkije.....	19.720	23.670	4.041	1.842
Vereenigde Staten.....	—	4.310	—	359

Opmerkelijk is hoe weinig belang Engeland bij den Russischen uitvoer heeft, zelfs in vergelijking met kleine landen, als Denemarken, Estland en Finland.

¹⁾ Volgens de Nederlandsche handelsstatistiek bedroeg de invoer uit Europeesch Rusland over het geheele jaar 1922 81.903.883 KG., ter waarde van f 5.466.365. De voornaamste post werd gevormd door scheepsbouw- en timmerhout: 74.130.466 KG. ter waarde van f 4.626.517. Verder werd o.m. 5.672.980 KG. ijzer- en mangaanerts geïmporteerd ter waarde van f 672.000.

ONTVANGEN:

Bankcreditiieven door Mr. A. F. Fortanier, Den Haag, De Nederlandsche Boek- en Steendrukkerij, v.h. H. L. Smits 25 bldz.

In deze brochure, die een herdruk is van een gelijknamig artikel, in De Economist van September jl. verschenen, gaat de schrijver na, in hoeverre de in den handel gebruikelijke vormen van bankcreditiief aan den gebeneficiëerde voldoende zekerheid geven, dat door hem verkochte goederen bij levering ook inderdaad zullen worden geaccepteerd en betaald.

In de eerste plaats wordt vastgesteld, welke de juridische gedaante van een bankcreditiief is, zoomede welke de rechten en verplichtingen der betrokken partijen zijn. Vervolgens worden de thans in het handelsverkeer meest voorkomende vormen van bankcreditiief aan een beschouwing onderworpen, waarna de door den American Acceptance Council ontworpen regeling van de „Authority to pay”, het „irrevocable credit” en het „confirmed irrevocable credit” nader wordt besproken. Tot slot geeft de schrijver dan zijn meening over hetgeen hier te lande te doen staat.

Het geschrift, dat zich bij voortduring baseert op de praktijk — talrijke teksten zijn opgenomen — zal velen, die zoeken naar een beknopte verhandeling op dit gebied, waarop de litteratuur h.t.l. zeer schaarsch is¹⁾, van dienst kunnen zijn.

¹⁾ Verg. pag. 678 van dezen jaargang.

Réconstitution de l'Autriche. Sixième, septième et huitième rapport du commissaire général de la Société des Nations pour l'Autriche. Société des Nations, Genève, Juillet—Septembre 1923.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN. (In Guldens).

	September 1923	Sedert 1 Januari 1923	Overeenkomstige periode 1922
<i>Directe belastingen.</i>			
Grondbelasting.....	1.102.506 ⁴	13.623.198	13.667.545
Personeele belasting..	1.969.384 ⁵	13.815.288	11.159.202
Inkomstenbelasting..	5.106.447 ⁶	79.695.594	97.738.181
Dividend- en tantieme-belasting.....	5.812.590	14.845.360	11.545.363
Vermogensbelasting..	396.762	6.585.137	11.057.657
<i>Accijnzen.</i>			
Suiker.....	3.791.778	30.945.264	30.743.330
Wijn.....	343.614	1.436.084	1.869.430
Gedistilleerd.....	4.053.176	37.138.036	44.436.751
Zout.....	84.278	999.524	1.083.080
Bier.....	362.709	3.653.084	3.405.458
Geslacht.....	836.103	7.636.212	7.128.699
Tabak.....	1.337.902	12.372.399	3.710.346
Belast. op speelkaarten	5.205	64.288	54.223
<i>Indirecte belastingen.</i>			
Zegelrechten.....	1.328.052 ²	12.847.374 ³	12.797.788
Registratierechten....	1.321.868	13.602.334	14.485.505
Successierechten.....	4.575.317	35.869.531	31.432.507
<i>Invoerrechten.</i>			
<i>Gouden en zilver werken</i>			
Belasting.....	64.945	670.520	667.343
Essaailoon.....	116	819	852
Statistiekrecht.....	298.838	2.511.653	2.518.083
Mijnen.....	—	475.625	425.413
Domeinen.....	124.640	1.530.947	1.324.399
Staatsloterij.....	18.715	462.871	458.830
Jacht en visscherij....	20.769	238.534	262.855
Loodsgelden.....	243.488	2.060.832	2.094.725
Totaal.....	36.337.782	318.709.796	332.697.131

¹⁾ Hieronder begrepen f 168.154 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissieairs in effecten, enz. (Beursbelasting). ²⁾ Idem f 2.211.364. ³⁾ Idem f 1.700.579. ⁴⁾ Het bedrag der vorige maand in deze kolom is verminderd met f 3.526, wegens kwade posten over Augustus. ⁵⁾ Idem met f 189.662. ⁶⁾ Idem met f 1.947.358.

BELASTINGEN IN VERBAND MET DE BUITEN-GEWONE OMSTANDIGHEDEN.

	September 1923	Sedert 1 Januari 1923
Verdedigingsbelasting Ia....	119.029	1.974.247
Verdedigingsbelasting Ib....	470.458	7.043.507
Verdedigingsbelasting II....	1.155.382	22.433.929
Oorlogswinstbelasting.....	1.744.869	31.451.683
	min. 371.236	14.397.298

OPCENTEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	September 1923	Sedert 1 Januari 1923	Overeenkomstige periode 1922
<i>Directe belastingen.</i>			
Grondbelasting.....	221.271	2.733.716	2.739.301
Personeele belasting..	392.147	2.678.577	2.171.255
Inkomstenbelasting..	1.650.802	23.588.266	28.271.440
Vermogensbelasting..	99.190	1.645.750	2.713.308
Dividend- en tantieme-belasting.....	1.918.155	4.898.969	3.809.970
<i>Accijnzen.</i>			
Suiker.....	758.356	6.189.053	6.148.666
Wijn.....	68.723	287.217	373.886
Gedist. (binn.- en buitl.)	405.318	3.713.804	4.443.675
<i>Indirecte belastingen.</i>			
Zegelrecht van buitl. eff.	42.964	260.896	101.494
Totaal.....	5.556.926	45.996.248	50.772.995

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENS-BELASTING SEDERT 1 JANUARI 1923.

Dienstjaren.	Grondbelasting.	Personeele belasting.	Inkomstenbelasting.	Vermogensbelasting.
1919/20				194
1920/21	1.087	40.500	2.229.985	27.657
1921/22	21.288	379.942	14.887.761	84.339
1922/23	1.596.653	4.013.985	60.474.525	6.064.802
1923/24	12.004.169	9.380.861	2.103.323	408.145
Totalen..	13.623.197	13.815.288	79.695.594	6.585.137

HANDELSBEWEGING OVER DE MAAND SEPTEMBER 1923

(volgens de groepen der naamlijst van goederen, opgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek.)

Groepen	Invoer		Uitvoer		Saldo Invoer		Saldo Uitvoer	
	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde
	K.G.	Gulden	K.G.	Gulden	K.G.	Gulden	K.G.	Gulden
I Dieren en dierlijke producten	14.000.790	8.091.125	61.050.067	34.042.468	—	—	47.049.277	25.951.343
II Plantaard. voortbrengselen	221.998.688	35.289.777	106.978.036	27.381.783	115.020.652	7.907.994	—	—
IIIa Mineralen, metalen en niet in andere groepen opgenomen fabriek. daarv.	1.082.758.323	31.563.363	440.779.563 ¹	10.101.931 ¹	641.978.760	21.461.432	—	—
IIIb Gouden en zilveren munt en muntmat.	2.767	566.937	53.045	2.547.990	—	—	50.278	1.981.953
IV Meel en meelfabrieken	20.779.764	3.206.733	22.572.928	3.154.985	—	51.748	1.793.164	—
V Chemische producten, geneesmiddelen, verfvaren en kleurstoffen	22.583.091	3.719.201	8.786.517	3.601.386	13.796.574	117.815	—	—
VI Olie, hars, was, pek, teer en distillatieproducten van teer; fabrieken van deze stoffen, n. a. g.	60.358.269	8.304.354	36.541.892 ²	11.174.981 ²	23.816.377	—	—	2.870.627
VII Hout en fabrieken van hout en dergelijke stoffen; meubelen v. a. s.	190.718.225	13.040.885	4.040.549	581.831	186.677.676	12.459.054	—	—
VIII Huiden, vellen, leder, lederwerk en schoenwerk	2.041.038	3.953.278	2.237.064	3.554.038	—	399.240	196.026	—
IX Garen, touw en touwwerk, weefsels en stoffen, kleed- en modewaren	6.279.488	21.903.439	5.465.255	13.192.382	814.223	8.711.057	—	—
X Aardewerk, porselein, pottenbakkerswerk, gebakken steen en andere kunststeen	59.511.583	1.899.400	11.603.787	776.574	47.907.796	1.122.826	—	—
XI Glas	3.678.973	987.600	2.046.929	714.024	1.632.044	273.576	—	—
XII Papier	8.890.251	2.790.103	23.305.129	3.241.366	—	—	14.414.878	451.263
XIII Voedings- en geneesmiddelen, niet genoemd in de groepen I, II, IV en VI	42.115.736	15.021.529	24.543.499	9.198.706	17.572.237	5.822.823	—	—
XIV Rijtuigen, voertuigen, vaartuigen en luchtvaartuigen ..	26.690.092	3.965.053	1.273.810	598.348	25.416.282	3.366.705	—	—
XV Andere goederen dan gebracht onder de groepen I tot en met XIV	13.432.103	12.738.443	8.520.600	6.455.766	4.911.503	6.282.677	—	—
Totaal	1.775.839.181	167.041.220	759.798.670	130.318.559	1.016.040.511	36.722.661	—	—
Handelsbew. zond. goud. en zilver. munt en muntmat. (opgeen in gr. IIIb)	1.775.836.414	166.474.283	759.745.625	127.770.569	1.016.090.789	38.703.714	—	—

OVERZICHT van de waarde van den In- en Uitvoer voor elke maand van het loopende jaar en de drie daaraan voorafgaande jaren, met uitzondering van gouden en zilveren munt en muntmateriaal, in gulden.

Maanden	Invoer				Uitvoer			
	1920	1921	1922	1923	1920	1921	1922	1923
Januari	256.207.615	214.136.278	152.495.668	173.045.849	1) 2) 135.932.785	1) 2) 115.835.310	1) 2) 86.106.447	1) 2) 91.487.819
Februari	233.591.043	170.369.270	152.353.594	162.189.535	113.309.645	120.956.498	84.204.248	94.601.855
Maart	187.916.138	213.830.220	180.328.763	165.440.620	68.210.466	107.204.662	112.879.875	106.977.347
April	203.592.812	195.772.602	167.451.702	169.639.064	99.448.337	108.819.697	92.729.841	97.005.415
Mei	298.514.162	168.114.951	194.080.257	160.129.701	170.393.137	93.818.710	108.423.679	104.128.702
Juni	345.402.373	188.559.719	150.899.735	159.533.444	179.478.445	120.815.908	100.680.880	97.860.255
Juli	314.861.366	170.674.007	163.863.700	157.464.022	177.114.162	105.420.129	104.572.575	95.693.919
Augustus	267.956.122	186.640.179	178.807.927	150.975.066	130.018.883	142.544.083	99.442.892	107.933.082
September	317.368.670	197.271.439	164.616.506	166.474.283	165.965.569	135.749.765	115.612.131	127.770.569
Tot. Jan.-Sept.	2.425.410.301	1.705.368.665	1.504.897.852	1.464.891.584	1.239.871.429	1.051.164.702	904.652.568	923.458.963
October	337.338.332	179.043.171	186.643.442	—	148.140.438	114.694.641	112.003.008	—
November	270.811.334	175.806.364	172.295.111	—	156.557.011	106.623.879	104.350.396	—
December	302.154.125	180.000.903	163.762.355	—	156.922.833	197.115.318	100.225.239	—
Totaal	3.335.714.092	2.240.219.103	2.027.598.760	—	1.701.491.711	1.369.598.600	1.221.231.211	—

1) Hieronder zijn niet begrepen de bunkerolen voor Ned. schepen. 2) Hieronder is niet begrepen de bunkerolie voor Ned. schepen.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** betekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Bk.	Disc. Wissels. 4	18 Juli '22	Zwits. Nat. Bk. 4	16 Juli '23
	Bel. Binn. Eff. 4	18 Juli '22	N. Bk. v. Denem. 6	1 Mei '23
	Vrsch. in R.C. 5	18 Juli '22	Zweedsche Rbk 4½	1 Juli '22
Javasche Bank	...	3½ 1 Aug. '09	Bank v. Noorw. 6	1 Mei '23
Bank van Engeland	...	5 Juli '23	Bk. v. Tsjecho-Duitsche Rijksbk. 90	15 Sept. '23
Bank v. Frankrijk	...	5 11 Mrt. '22	N. Bk. v. O'rijk 9	2 Sept. '22
Belgische Nat. Bnk.	...	5 22 Jan. '23	Hong. Bank. 18	5 Juli '23
Fed. Res. Bank N.Y.	...	4 21 Feb. '23	Bank v. Italië. 5½	11 Juli '22
Bank van Spanje. 5	...	23 Mrt. '23	Z.-Afr. Res. bnk 6	

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen Part. disconto (3 mnd.)	Berlijn Part. disconto	Parijs Part. disc.	N. York Call-money
	Part. disconto	Prolongatie				
20 Oct. '23	2½-¾	2½	3½-1/8	—	—	4½-¾ 1
15-20 O. '23	2½-¾	2½-3	3½-1/8	—	—	4-¾
8-13 ,, '23	2½-¾	2½-¾	3½-1/8	—	—	4½-5/8
1-6 ,, '23	3½-¾	3½-¾	3½-1/8	—	—	4½-6/8
16-21 O. '22	3½-¾	3½-¾	2½-1/8	—	—	4½-6/8
17-22 O. '21	4½-¾	3	3½-¾	—	—	3½-5
20-24 Jli '14	3½-¾	2½-¾	2½-¾	2½-1/8	2¾	1½-2½

1) Notering van 19 October.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Londen opende zeer flauw, maar was den volgenden dag aanzienlijk beter op officiele tegenspraak van de beweerde inflatieplannen. Latere eenigszins halfslachtige verklaringen hadden echter weder een slechten invloed, zoodat de koers weder terugliep; vooral tegenover den Dollar. Dollars waren daardoor hier vast en 2.56½ werd genoteerd. Parijs en België waren flauw, vooral Maandag en Dinsdag, maar ook aan het einde der week werd het aanbod weder groot. De handel in Markten heeft tamelijk wel opgehouden. De noteringen zijn dan ook meestal slechts een pariteit van de Deutsche koersen en niet gemaakt op grond van afgesloten transacties. Skandinavie onveranderd voor Stockholm en Christiania, maar flauwer voor Kopenhagen. Zwitserland vrij stationnair, eerder iets beter. Spanje opnieuw flauwer. Ook Buenos Aires teruglopend. Java 96½-96¾.

23 October 1923.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen *)	Berlijn *)	Weenen *)	Parijs *)	Brussel **)	New York **)
15 Oct. 1923	11.54½	0.55	0.0055 7/8	15.67½	13.39½	2.54 1/8
16 ,, 1923	11.57½	0.52½	0.0035 7/8	15.65	13.61	2.54 1/8
17 ,, 1923	11.55½	0.40	0.0035 7/8	15.30	13.25	2.54 1/8
18 ,, 1923	11.54½	0.31½	0.0036	15.30	13.17½	2.55 1/8
19 ,, 1923	11.55½	0.22	0.0036	15.30	13.18½	2.55 3/8
20 ,, 1923	11.54½	0.17½	0.0036	15.22½	—	—
Laagste d.w. 1	11.53	0.05	0.0035	15.15	13.09	2.54½
Hoogste ,, 1	11.57½	0.80	0.0037½	15.75	13.57½	2.56 1/8
13 Oct. 1923	11.54½	0.55	0.0035 7/8	15.52½	13.22½	2.54 1/8 2
6 ,, 1923	11.58½	3.65	0.0035¾	15.05	12.77 3/4	2.54½ 3
Muntpariteit	12.10	59.26½	50.41	48.—	48.—	2.48¾

*) Notering te Amsterdam. **) Notering te Rotterdam.
 1) Particuliere opgave.
 2) Notering van 12 October. 3) Idem van 5 October.
 4) Gulden per milliard Mark. 5) Gulden per 100 Mark.

Data	Stock-holm *)	Kopen-hagen *)	Chris-tiantia *)	Zwitser-land *)	Spanje 1)	Batavia 1) telegrafisch
15 Oct. 1923	67.20	44.80	39.65	45.72½	34.57½	96½-7/8
16 ,, 1923	67.32½	44.80	39.50	45.75	34.70	96½-7/8
17 ,, 1923	67.25	44.80	39.45	45.75	34.62½	96½-7/8
18 ,, 1923	67.25	44.80	39.70	45.75	34.45	96½-7/8
19 ,, 1923	67.27½	44.75	39.52½	45.75	34.37½	96½-7/8
20 ,, 1923	67.35	44.72½	39.45	45.72½	34.37½	96½-7/8
L'ste d. w. 1)	67.10	44.50	39.20	45.65	34.30	96½
H'ste ,, 1)	67.45	45.20	40.30	45.85	34.80	96 7/8
13 Oct. 1923	67.30	45.20	40.—	45.80	34.45	96½-97
6 ,, 1923	67.45	45.20	40.10	45.50	34.25	96 3/8-97
Muntpariteit.	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Notering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Zicht Parijs (in cts. p. frs.)	Zicht Berlijn (in \$ per milliard Mark)	Zicht Amsterd. (in cts. p. gld.)
20 Oct. 1923	4.50.87	5.90	0.075	39.10
Laagste d. week	4.50.87	5.90	0.075	39.10
Hoogste ,, ,,	4.53.75	6.12	0.20	39.28
13 Oct. 1923	4.53.50	6.08	0.20	39.30
6 ,, 1923	4.55.12	5.89	1.20	39.32
Muntpariteit ..	4.86.67	19.30	23.81¼ 1)	40 3/16

1) In ct. per Mark.

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN

Plaatsen en Landen	Noteerings-cenheden	6 Oct. 1923	13 Oct. 1923	15/20 Oct. '23		20 Oct. 1923
				Laagste	Hoogste	
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 15/32	97 15/32	97 15/32	97 15/32	97 15/32
*Bangkok ...	Sh. p. tical	1/10	1/10	1/10	1/10	1/10
B. Aires 1) ..	d. p. \$	39 7/16	38 29/32	38 1/2	39 1/8	39
Calcutta	Sh. p. rup.	1 4/8 1/16	1 4/8 3/8	1 4/8 1/8	1 4/8 1/16	1 4/8 1/16 3/8
Constantin. .	Piast. p. £	770	770	760	785	775
Hongkong ..	Sh. p. \$	2 3/32 1/32	2 3/32 1/32	2/3	2 3/32 1/8	2 3/32 1/16
Lissabon 1) ..	d. per Mil.	25 1/32	25 1/32	25 1/32	25 1/32	2 1/8
Madrid	Peset. p. £	33.75 1/2	33.50	33.27	33.65	33.61 1/2
Mexico	d. per \$	25	25	24	26	25
Montevideo 1)	id.	39 7/16	39 5/8	37 3/4	39 1/8	38 7/8
Montreal ...	\$ per £	4.60 3/4	4.61 1/8	4.56 3/4	4.61 1/8	4.57 1/8
Praag	Kr. p. £	154 1/4	152	151 1/4	152 1/4	151 7/8
R.d. Janeiro 1)	d. per Mil.	5 1/16	5 1/8	4 3/8 1/2	5 1/8	5
Rome	Lires p. £	101 1/4	99 3/8	98 1/4	100 1/2	100 1/4
Shanghai ...	Sh. p. tael	3 1/8	3 0 7/8	3 0 1/2	3 1 1/4	3 0 7/8
Singapore ...	id. p. \$	2 4/8 1/16	2 4/8 1/8	2 4/8 1/8	2 4/8 1/16	2 4/8 1/32
Valparaiso 2)	peso p. £	37.60	39.00 3/4	37.50	38.70	37.60
Yokohama ..	Sh. p. yen	2 1/8	2 1/8 1/32	2 1/8	2 1/8 1/16	2 1/8 1/32

* Koersen der voorafgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg. 3) Notering van 12 October 1923.

NOTEERING VAN ZILVER.

	te Londen	N. York	te Londen	N. York
20 Oct. 1923 ..	31 1/2	64 3/8	21 Oct. 1922 ..	33 1/4
13 ,, 1923 ..	31 7/16	63 1/4	22 Oct. 1921 ..	40 3/4
6 ,, 1923 ..	31 1/2	63 3/8	20 Juli 1914 ..	24 15/16
				54 1/8

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 22 Oct. 1923.

		Activa.	
Binnenl. Wis-sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 60.203.086,49 B.-bk. ,, 34.511.764,46 Ag.sch. ,, 61.487.847,24	f	156.202.698,19
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. . f 56.436.625,—		—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.			56.436.625,—
Belëeningen	H.-bk. f 22.710.659,81 incl. vrsch. B.-bk. ,, 8.405.009,14 in rek.-crt. Ag.sch. ,, 97.406.388,99 op onderp. f 128.522.057,94		—
Op Effecten	f 123.706.149,52		—
Op Goederen en Spec.	f 4.815.908,42		—
		f	128.522.057,94
Voorschotten a. h. Rijk			14.974.760,49
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud f 56.240.100,— Muntmat., Goud ,, 525.537.218,20		—
	f 581.777.318,20		—
Munt, Zilver, enz.	f 9.777.601,29		—
Muntmat., Zilver ..			—
Effecten			591.554.919,49
Bel. v. h. Res. fonds	f 5.997.963,19		—
id. van 1/8 v. h. kapit.	f 3.999.458,26		—
Geb. en Meub. der Bank			9.997.421,45
Diverse rekeningen			5.000.000,—
			126.962.744,88
		f	1.089.651.227,44

Passiva.

Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefonds	f 5.999.469,43
Bijzondere reserve	f 9.000.000,—
Bankbiljetten in omloop	f 996.129.235,—
Bankassigtiën in omloop	f 1.109.974,19
Rek.-Cour. f Het Rijk	—
saldo's: Anderen	f 48.736.660,14
Diverse rekeningen	f 8.675.888,68
	f 1.089.651.227,44
Beschikbaar metaalsaldo	f 381.689.527,26
Op de basis van 1/8 metaaldekking	f 170.590.353,40
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is	f 1.908.447.635,—

NED. BANK 22 October 1923 (vervolg).
Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bank-biljetten	Ander opschb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings-perc.
22 Oct. '23	581.777	9.778	996.129	49.847	381.690	56
15 „ '23	581.774	9.732	1.001.993	44.444	381.548	57
8 „ '23	581.775	9.091	1.005.213	34.689	382.215	57
1 „ '23	581.767	9.605	1.012.454	32.520	381.706	56
24 Sept. '23	581.775	10.305	966.541	43.550	389.383	59
17 „ '23	581.789	10.333	965.570	36.365	391.048	59
23 Oct. '22	581.789	8.805	974.100	29.828	388.849	59
24 Oct. '21	605.969	9.149	1.020.628	54.765	399.298	57
25 Juli '14	162.114	8.228	310.437	6.198	43.521 ¹⁾	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Hieraan Schatkist-promessen rechtstreeks	Belee-ningen	Papier op het buitenland	Diverse rekeningen ²⁾
22 Oct. 1923	156.203	19.000	128.522	56.437	126.963
15 „ 1923	157.341	19.000	130.437	48.723	131.819
8 „ 1923	158.767	19.000	133.641	49.989	122.066
1 „ 1923	146.772	7.000	163.682	51.737	108.159
24 Sept. 1923	163.743	22.000	134.433	51.776	81.922
17 „ 1923	166.243	22.000	136.789	53.290	66.532
23 Oct. 1922	211.551	65.000	107.152	79.000	26.103
24 Oct. 1921	299.360	119.500	116.180	40.932	16.242
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

¹⁾ Op de basis van $\frac{2}{5}$ metaaldekking. ²⁾ Sluitpost activa.

's RIJKS SCHATKIST.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	15 Oct. 1923	22 Oct. 1923
Aanschatkistpromessen waarv. direct bij Ned. Bk.	f267.490.000,—	f278.990.000,—
Aan schatkistbiljetten	„ 19.000.000,—	„ 19.000.000,—
Aan zilverbons	„207.443.000,— ¹⁾	„206.318.000,— ¹⁾
Tegood v.d. Postch. en Gdst. bij 's Rijks Schatkist.	„29.521.598,50	„29.104.979,—
Onder de vlottende schuld is begrepen:		
Voorsch. aan de Koloniën	„155.614.460,24	„155.335.839,35 ²⁾
Voorschot aan Gemeenten voor door Rijk voor hen te heffen Ink. belasting	31 Augustus 1923 „79.670.697,23	30 September 1923 „82.213.696,88

¹⁾ Waarvan f 37.056.000 vervallen op of na 1 April 1927.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

De Minister van Koloniën maakt bekend:

	13 Oct. 1923	20 Oct. 1923
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-I.	f146.023.338,84	f146.231.157,53
Ind. Schatk. prom. in oml.	„ 79.100.000,—	„ 79.100.000,—
Voorsch. Jav. Bk. aan N.-I.	„ 6.100.000,— ¹⁾	„ 7.700.000,—
Muntbiljetten in omloop.	„ 41.800.000,—	„ 41.800.000,—

¹⁾ Tegood van Ned.-Indië bij de Javasche Bank.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bank-biljetten	Ander opschb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
20 Oct. 1923	223.000		263.000	140.000	142.400
13 „ 1923	222.500		263.000	135.000	142.900
6 „ 1923	223.000		261.500	136.000	143.500
15 Spt. 1923	160.860	60.921	264.986	134.080	142.515
8 „ 1923	160.591	61.110	264.437	128.246	144.068
1 „ 1923	160.855	61.017	258.609	153.892	145.195
21 Oct. 1922	150.110	55.184	267.718	113.182	129.815
22 Oct. 1921	167.106	23.423	216.153	103.806	110.962
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ³⁾

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Belee-ningen	Voor-schotten aan het Gov. nem.	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
22 Oct. 1923		176.500		7.700 ³⁾	***	55
13 „ 1923		176.000		6.100 ³⁾	***	56
6 „ 1923		175.270		2.000 ³⁾	***	56
15 Spt. 1923	38.174	34.841	95.588	—	31.439	56
8 „ 1923	38.320	38.173	88.462	—	28.554	56
1 „ 1923	38.125	38.123	81.113	—	29.820	54
21 Oct. 1922	37.193	28.164	106.675	—	28.698	54
22 Oct. 1921	35.159	20.161	124.312	28.027	10.818	48
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	6.446	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis $\frac{2}{5}$ metaaldekking. ³⁾ Creditsaldo.

CURAÇOSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Dis-conto's	Voor-schotten aan de kolonie	Diverse rekeningen ¹⁾	Diverse rekeningen ²⁾
1 September 1923	670	1.396	78	278	785	57
1 Augustus 1923	682	1.379	77	320	774	79
1 Juli 1923	663	1.411	81	365	820	166
1 Juni 1923	664	1.333	128	332	733	152
1 Mei 1923	664	1.281	127	373	721	208
1 September 1922	673	1.204	80	279	842	356

¹⁾ Sluitpost der activa. ²⁾ Sluitpost der passiva.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Govd.	Gov. Sec.
17 Oct. 1923	127.671	123.363	282.145	27.000	237.643
10 „ 1923	127.671	123.909	283.599	27.000	239.102
3 „ 1923	127.760	124.783	283.943	27.000	239.695
26 Sept. 1923	127.648	124.002	282.784	27.000	238.595
18 Oct. 1922	127.435	121.690	289.338	27.000	246.618
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
17 Oct. '23	41.609	71.731	15.792	103.959	24.058	20,09
10 „ '23	41.229	71.309	13.501	104.911	23.511	19,85
3 „ '23	44.659	71.260	11.504	108.762	22.626	18,81
26 Sept. '23	41.780	71.164	13.517	104.563	23.406	19,82
18 Oct. '22	46.058	68.836	12.218	109.167	24.196	19,92
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 $\frac{1}{2}$

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehens-kassenscheine, in milliarden Mark.

Data	Metaal	Daarvan Goud	Waarv. bij Buitt. circ. bkn ¹⁾	Kassen-scheine	Circulatie	Dek-kings-perc. ²⁾
6 Oct. '23	18,3	0,444	0,011	875,472	46.933.001	2
30 Sept. '23	20,9	0,444	0,011	941,064	28.228.815	3
23 „ '23	20,8	0,470	0,011	292,338	8.627.730	3
15 „ '23	20,8	0,490	0,011	299,147	3.183.681	9
7 Oct. '22	1,0	1,005	0,050	23	344	7
23 Juli '14	1,7	1,357	—	0,065	1,9	93

Data als boven.	Wissels			Rek. Crt.	Darlehens-kassenscheine	
	Totaal	Handels-wissels	Schatkist-papier		Totaal uitgegeven	In kas bij de Rijksbank
76833.392	6.601.917	70231.475	27143.369	875.500	875.500	
48876.318	3.660.094	45216.224	16966.615	941.100	941.100	
14430.054	2.200.636	12229.418	6.152.754	292.200	292.200	
4.511.462	703.029	3.808.433	1.954.397	299.157	299.147	
400	54	346	87	37	28	
0,751	0,751	—	0,944	—	—	

¹⁾ Onbelast.

²⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buitt.gew. voorsch. ald. Staat
18 Oct. '23	5.538.629	1.864.321	295.223	577.272	23.500.000
11 „ '23	5.538.547	1.864.321	295.073	578.111	23.700.000
4 „ '23	5.538.447	1.864.345	294.977	578.963	23.900.000
19 Oct. '22	5.533.951	287.639	287.639	573.451	24.000.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitge-stelde Wissels	Belee-ningen	Bankbil-jetten	Rek. Crt. Parti-culleren	Rek. Crt. Staat
3.031.201	17.941	2.202.619	38.086.964	1.967.317	21.751	
3.091.102	17.950	2.255.320	38.489.354	1.965.423	21.399	
3.846.352	17.954	2.125.328	38.529.636	2.147.110	26.184	
2.194.087	31.912	2.127.304	37.128.805	1.982.005	42.820	
1.541.980	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590	

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. soldij	Beleen. van buitenl. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circulatie	Rek. Crt. Partic.
18 Oct. '23	349.965	84.653	480.000	1303.319	7.128.877	248.637
11 „ '23	349.626	84.653	480.000	1302.012	7.183.185	179.840
4 „ '23	348.472	84.653	480.000	1340.135	7.177.376	173.257
19 Oct. '22	336.286	84.653	480.000	876.170	6.524.478	60.225

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
	Totaal bedrag	Dekking F.R. Notes	In het buitenl.		
3 Oct. '23	3.115.830	2.114.771	—	72.160	2.272.308
26 Sept. '23	3.116.604	2.115.293	—	76.094	2.247.330
19 „ '23	3.121.970	2.125.733	—	77.832	2.254.764
4 Oct. '22	3.089.280	2.250.881	—	123.725	2.274.651

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking pers. 1)	Algem. Dekking pers. 2)
3 Oct. '23	1.054.563	1.936.237	109.669	74,4	75,8
26 Sept. '23	1.034.132	1.930.073	109.657	74,6	76,4
19 „ '23	945.284	1.887.840	109.644	75,4	77,2
4 Oct. '22	669.654	1.877.697	106.220	74,4	77,4

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opelschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
26 Sept. '23	770	11.877.005	1.365.732	15.149.165	4.019.613
19 „ '23	770	11.891.651	1.339.553	15.267.574	4.012.034
12 „ '23	770	11.840.235	1.379.717	15.183.823	4.002.968
28 Sept. '22	790	10.987.527	1.358.358	14.805.315	3.573.401

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 22 October 1923.

Het is met de Duitse papieren Mark in de achter ons liggende dagen verder bergaf gegaan. Het vertrouwen, niet in een herstel, doch in een zekere mate van stabiliteit, is vrijwel geheel verdwenen, niet alleen in het buitenland, doch ook binnen de grenzen van het Duitse Rijk. Het mag onder deze omstandigheden stellig verwondering wekken, dat desondanks de Rijksbank ook in de berichteweek is voortgegaan met het toewijzen van zeer groote percentages op de aangevraagde buitenlandse betaalmiddelen en de vraag komt onwillekeurig op, of de omvangrijke bedragen aan deviezen, die op deze manier zijn afgestaan, niet beter aangewend hadden kunnen worden. Deze vraag dringt zich nog sterker naar voren, indien men ziet, hoe ver b.v. de noteringen te Frankfurt a/M. uitgaan boven de officieele koersen, die te Berlijn worden vastgesteld. Niet alleen worden op deze wijze bepaalde groepen van industrieelen en handelaren bevoordeeld, die hun aanvragen bij de Rijksbank veelal geheel bevredigd zien tot exceptieel lage prijzen, doch aan den anderen kant wordt de illegale handel in buitenlandse betaalmiddelen in de hand gewerkt en wordt belet, dat de Rijksbank de beschikking krijgt over de veel grootere bedragen aan deviezen, die nu hun weg in het vrije verkeer vinden.

De verklaring voor dit optreden valt echter vrij gemakkelijk te geven. Ook hier zijn het geen economische, doch politieke overwegingen, die de richting hebben aangewezen. Bij de bestaande ontevredenheid in het Duitse Rijk, bij het ontegenzeggelijk groote gevaar voor uitspattingen in verschillende deelen des lands, moet het van het grootste belang worden geacht, dat de meerderheid der bevolking niet bovendien het vertrouwen in het toekomstig beleid der Regeering verliest. En dit zou zonder eenigen twijfel het geval zijn, indien reeds vóór de intrede van de „Ren-

tenmark" de overtuiging zou groeien, dat ook dit nieuwe ruilmiddel geen betrekkelijke waardevastheid zou brengen, een overtuiging, die gemakkelijk verkregen zou kunnen worden bij een ongebreidelde val van de oude Mark. Nu het vermoedelijk toch nog wel enkele weken zal duren, alvorens het nieuwe betaalmiddel in circulatie zal worden gebracht, moet gedurende dien tijd althans een middel worden gevonden, om met officieele cijfers op den betrekkelijk langzamen val van de oude Mark te kunnen wijzen. Het is echter de vraag, of dit thans nog veel effect sorteert, nu bijna overal in Duitschland de papieren Mark als betaalmiddel is uitgeschakeld en de bevolking, door de berekening in gouden Mark en Dollars, toch direct aan den lijve de verdere depreciatie ondervindt. De toestanden zijn echter zoo ingewikkeld geworden, dat men, welke maatregel men ook in leidende kringen zou nemen, steeds na-deelen naast de gedachte voordeelen te voorschijn zou roepen. En zoo heeft men het middel van steun aan de Mark in de laatste weken van haar bestaan te baat genomen, hoewel het niet het meest werkzame kan worden genoemd en ondanks het feit, dat hierdoor de Rijksbank verder aan kracht inboet.

Thans zal afgewacht moeten worden, hoe de Rentenbank zal werken. Ontegenzeggelijk zijn er elementen in het project, die het welslagen kunnen helpen bevorderen. Het nieuwe geld is als tijdelijk hulpmiddel gedacht, zoodat bij eventuele depreciatie niet onmiddellijk alle vertrouwen in een definitieve oplossing behoeft te verdwijnen. De invoering zal samen gaan met het stop zetten van den aanmaak van oude Mark. Naarmate dus de Rentenmark in het verkeer doordringt, kan de circulatie aan oude Mark worden verkleind, zoodat wellicht op deze wijze een stabilisatie te voorschijn wordt geroepen. De Rentenmark kan voorts worden gesteund, doordat steeds 500 Rentenmarken, of veelvoudens daarvan, kunnen worden ingewisseld in rentegevende pandbrieven, die ter beurze verhandelbaar zijn. Of deze tendenties zich zullen voordoen hangt echter in de eerste plaats af van de financieele politiek der Regeering. Indien de uitgaven ook in den vervolg slechts voor een fractie door de inkomsten worden gedekt, zullen toch verdere biljetten aangemaakt moeten worden, waarbij het twijfelachtig is, of de waarde van het onderpand naar evenredigheid kan worden uitgebreid. En, indien dit al het geval zou zijn, wordt die waarde toch problematiek, omdat het onderpand niet, of uiterst moeilijk realiseerbaar is. Alpha en omega van een gezond geldwezen is niet de vorm, doch het wezen. In dit opzicht moet hier ten aanzien van Duitschland nog een vraagteeken worden geplaatst.

De verdere stijging der buitenlandse betaalmiddelen heeft natuurlijk ter geurder volle uitwerking gehad, waarbij men met de officieele koersen geenerlei rekening heeft gehouden. De fondsenmarkt was bovendien zeer levendig.

Kalmer is het aan de beurs te Londen toegegaan. Nu de formeele tegenspraak van de geruchten, als zoude men in Groot-Brittannië willen aansturen op inflatie van het ruilmiddel heeft ook het Pond Sterling zich kunnen herstellen, hetgeen op de beurs een gunstige uitwerking heeft gehad. Ook de verdere mededelingen van Regeeringswege, met name van de zijde van den Minister van Arbeid, hebben er toe bijgedragen een hoopvoller tendentie wakker te roepen. Met alle kracht zullen pogingen worden aangewend, om de gevolgen van de werkloosheid minder drukkend te doen zijn. Een bedrag van rond £ 50.000.000 zal beschikbaar worden gehouden, primo, om hiermede productieve werken door de Regeering zelve te doen uitvoeren, secundo, om den handel met credieten te steunen, tertio om particuliere ondernemingen aan te moedigen tot het ter hand nemen van uitbreidings- en vernieuwingswerken. Deze plannen zijn in de City met vreugde begroet, hoewel men er zich toch van bewust is, dat men, na de uitvoering van de thans uit te voeren werken, weder op hetzelfde punt zal zijn aangekomen, indien middelerwijl de algemeene toestanden niet zijn verbeterd. Men is te dezen aanzien echter niet al te pessimistisch gestemd. De aansluiting van de Dominions bij het moederland zal waarschijnlijk niet zóó straf worden, dat de buitenlandse handel van Engeland hierdoor aan banden zal worden gelegd. Voorts zoekt men in tot nu toe slechts weinig ontgonnen gebieden naar nieuwe mogelijkheden. Met name is dit voor Rusland het geval. Het verheugende is hier vooral, dat er althans pogingen worden aangewend, zich aan de omstandigheden aan te passen en dat niet lijdelijk wordt toegezien tot gaandeweg betere toestanden in het leven zijn gekomen. De beurs is hierdoor gunstig beïnvloed, hoewel de stroomende geldmarkt geen medewerking heeft verleend tot het aangaan van omvangrijke transacties. Ook het mislukken van de 4 pCt. leening Nigeria (waarvan het syndicaat 92 pCt. had op te nemen) moet aan deze stroefheid worden toegeschreven. De toekomst laat zich echter iets beter aan-

zien, getuige de cijfers, die de Minister van Financiën ten aanzien van het budget 1923/1924 in uitzicht heeft gesteld. Hij taxeerde een totaal aan ontvangsten van £ 750 miljoen, waartegenover aan uitgaven staan £ 350 miljoen voor den dienst der schulden en £ 70 miljoen voor oorlogspensioenen. Dit geeft een overschot voor den gewonnen dienst van £ 330 miljoen. In 1913/1914 vereischte deze £ 160 miljoen, zoodat bij een verdubbeling van het prijsniveau het budget in wezen gelijk zou zijn aan dat van vóór den oorlog. De prijzen zijn echter slechts 60 à 70 pCt. hooger; het perspectief mag derhalve niet ongunstig worden genoemd.

De markt te Parijs is uiterst stil gebleven, bij gebreke aan eenigen stimulans. De onderhandelingen met de industrieelen van het Ruhrgebied hebben, na de overeenkomst met het Otto-Wolf-concern, nog geen verderen voortgang gehad. Wellicht kan hierin eenige verbetering tegemoet worden gezien, nu de gezamenlijke industrieelen bereid schijnen, voorloopig voor den tijd van drie maanden, de herstel-kolen te leveren en de kosten hiervan aan het Duitse Rijk voor te schieten. Het is echter de vraag, of hieruit geen nieuwe complicaties zullen voortvloeien, indien Frankrijk blijft weigeren direct met de Duitse Regeering te onderhandelen. Het is deze onzekerheid, die de tendens aan de beurs van Parijs eenigszins heeft gekalmeerd, hoewel aan den anderen kant de stabiele houding van den Franc en de nog steeds gunstige toestand van handel en industrie alle aanleiding tot een opgewekte stemming hebben gegeven.

De beurs te New York heeft een kalm verloop gehad. De industriele bedrijvigheid is niet meer zoo sterk als eenige maanden geleden het geval is geweest. Beter dan uit de meestal zeer optimistisch gestemde berichten van de overzijde van den Oceaan kan men dit concluderen uit de cijfers van den buitenlandschen handel. De invoer over September nl. heeft met een totaal van \$ 255 miljoen, het laagste cijfer van het loopende jaar aangetoond. Die invoer bestaat hoofdzakelijk uit grondstoffen en de afnemng is derhalve een bewijs voor de geringer wordende behoeften van de nijverheid. Weliswaar is de uitvoer over September (\$ 381.000.000) hooger dan in eenige maand van 1923, doch dit is in hoofdzaak toe te schrijven aan den factor, die de export van landbouwproducten uit den nieuwen oogst levert. Bovendien is de petroleum-situatie nog ongezond; prijsverlagingen komen dagelijks voor. Ook het hooge loonpeil brengt in sommige kringen ongerustheid ten aanzien van de toekomst teweeg; de concurrentiemogelijkheid van de Unie kan hierdoor worden bedreigd, vooral indien het land meer dan tot nu toe aangewezen zal zijn op mededinging met Europeesche landen, wier levensstandaard aanmerkelijk lager is.

Ten onzent is de markt voor *beleggingswaarden* wel stil, doch iets beter van toon geweest. De ruime geldmarkt heeft hiertoe het hare bijgedragen; ook schijnt het spook der inflatie iets meer op den achtergrond te zijn gedrongen en zijn de opdrachten uit het buitenland eenigermate toegenomen. Indien hier en daar al eenige realisaties hebben plaats gevonden, moet dit worden toegeschreven aan het liquide maken van gelden, nu de aandelenmarkt op sommige dagen en voor enkele afdelingen eenige opleving heeft getoond.

	15 Oct.	19 Oct.	22 Oct.	Rijzing of daling.
6 % Nederland 1922	99 ⁷ / ₈	99 ¹³ / ₁₆	99 ¹⁵ / ₁₆	+ 1/16
5 % " " 1918	88 ¹ / ₂	89 ⁹ / ₁₆	89 ³ / ₄	+ 1
4 ¹ / ₂ % " " 1916	87 ¹ / ₂	87 ⁷ / ₈	87 ³ / ₄	+ 1/4
4 % " " 1916	79 ¹³ / ₁₆	79 ⁹ / ₈	79 ⁹ / ₁₆	- 3/8
3 ¹ / ₂ % " "	74	73 ³ / ₄	73 ³ / ₄	- 1/4
3 % " "	63 ³ / ₈	64	63 ³ / ₄	+ 1/8
2 ¹ / ₂ % Cert. N. W. S.	52 ⁵ / ₈	53 ¹ / ₂	53	+ 3/8
7 % Oost-Indië 1921	101 ¹ / ₄	101 ³ / ₃₂	101	- 1/4
6 % " " 1919	95 ²⁹ / ₃₂	96 ¹ / ₂	95 ¹ / ₂	- 13/32
5 % " " 1915	91 ⁵ / ₈	91 ¹ / ₂	91	- 1/8
5 % Rusland 1906	4 ⁵ / ₈	4 ⁵ / ₈	4 ⁵ / ₁₆	- 1/16
4 % Rusl. bij Hope & Co.	5 ¹ / ₈	5	—	- 1/8
4 % Japan 1899	63 ³ / ₈	66 ⁷ / ₈	—	+ 3 ³ / ₄
5 % Brazilië 1895	47	46 ¹ / ₂	46 ¹ / ₈	- 7/8
8 % San Paulo 1921	96 ¹ / ₂	96 ⁷ / ₁₆	96 ⁷ / ₁₆	+ 3/16
6 % Amsterdam 1920	100 ⁵ / ₈	—	100 ¹ / ₂	- 1/8
7 % Rotterdam 1920	101 ⁵ / ₁₆	101 ¹ / ₈	101 ⁷ / ₈	+ 9/16

Met name was dit het geval voor de *suikermarkt*. De afdoeningen der V.J.S.P. vinden thans op een hooger peil plaats en blijkens de berichten uit Indië is de vraag niet afgenomen.

Ook de *petroleum-afdeeling* mocht zich in groeiende belangstelling verheugen, ondanks de herhaalde mededeelingen omtrent verlaging der olieprijsen. Het is echter alleen

het hoofdfonds, waarop ten onzent de aandacht is gevallen. De Roemeensche soorten bleven eerder verwaarloosd.

De *rubbermarkt* was ongeanimeerd, zonder bepaald flauw genoemd te mogen worden. De afdeling was onaangenaam gestemd ten aanzien van het aanzwellen der voorraden te Londen. Ter beurze verklaarde men dit door het gebrek aan controle op den export, die in Britsch-Indië schijnt te bestaan. Waar de jongste berichten echter van een ingrijpende hervorming dezer controle spreken, is de tendens niet al te sterk gedeprimeerd geweest.

Daarentegen was op de *tabaksmarkt* overwegend aanbod op te merken, een overigens bijna regelmatig voorkomend verschijnsel, nadat de inschrijvingen voor Sumatra-tabak tot het verleden behooren.

	15 Oct.	19 Oct.	22 Oct.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	112 ¹ / ₂	113 ¹ / ₂	—	+ 1
Incasso Bank	87	—	—	—
Koloniale Bank	160 ³ / ₈	164 ¹ / ₈	164 ¹ / ₈	+ 3 ³ / ₄
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	124 ¹ / ₂	129	127 ³ / ₈	+ 3 ¹ / ₈
Rotterd. Bankvereniging ..	89 ¹ / ₂	—	—	—
Van Berkel's Patent	36 ¹ / ₈	32	34	- 2 ¹ / ₈
Gouda Kaarsen	75	79 ³ / ₄	79	+ 4
Holl. Draad- en Kabelfabriek	64	—	68	+ 4
A. Jurgens' Ver. Fabr. g. aand.	58 ¹ / ₂	56 ¹ / ₈	56 ³ / ₈	- 2 ³ / ₈
" " pr. aand.	65 ¹ / ₂	62 ¹ / ₈	63	- 2 ¹ / ₈
Leerdam Glasfabrieken	31 ¹ / ₂	—	—	—
Philips' Gloeilampenfabriek	252	264 ¹ / ₂	—	+ 12 ¹ / ₂
Vereenigde Blikfabrieken ..	102	105	—	+ 3
Vereen. Chemische Fabrieken	34	34 ¹ / ₂	34 ¹ / ₂	+ 1/2
Compania Mercantil Argent.	11 ⁵ / ₈	11 ¹ / ₂	11	- 1/8
Cultuur-Mij. d. Vorstenland.	171 ⁷ / ₈	178 ¹ / ₈	175 ⁵ / ₈	+ 3 ¹ / ₂
Handelsver. Amsterdam	456	470	470 ¹ / ₂	+ 14 ¹ / ₂
Handelsverg. Reiss & Co.	27 ¹ / ₂	26	26	- 1 ¹ / ₄
Int. Crediet- en Handelsverg.	—	—	—	—
Rotterdam	180	180	181	+ 1
Linde Teves & Stokvis	62 ¹ / ₂	62 ¹ / ₂	—	+ 1/2
Redjang Lebong Mijb.-Mij.	100	—	—	—
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	128 ¹ / ₈	127	130 ³ / ₈	+ 2 ¹ / ₄
Kon. Petroleum-Mij.	338 ¹ / ₂	349	350	+ 11 ¹ / ₂
Phoenix Oil	83 ¹ / ₂	—	78	- 5 ¹ / ₂
Amsterdam-Rubber-Mij.	144	141 ¹ / ₈	139 ¹ / ₂	- 4 ³ / ₄
Kendeng Lemboe	184 ¹ / ₂	182	176 ³ / ₄	- 7 ¹ / ₂
Oost-Java-Rubber-Mij.	216	211 ¹ / ₂	215	- 1
Deli-Batavia Tabak Mij.	294	287	285 ¹ / ₂	- 8 ¹ / ₂
Deli-Maatschappij	286 ¹ / ₂	284	283 ¹ / ₂	- 3 ¹ / ₂
Senembah-Maatschappij ..	242 ¹ / ₂	228	232 ¹ / ₂	- 10 ¹ / ₂

De *scheepvaartafdeeling* heeft een zekere opleving te aanschouwen gegeven, in verband met de iets betere stemming op de vrachtenmarkt, nu de oogstverschepingen hun gunstigen invloed doen gevoelen. In aandelen en obligaties Hollandsche Stoomboot Maatschappij hebben bovendien de berichten omtrent het instellen van een nieuwen Noordzee-dienst door een concurrerende maatschappij vrij groote omzettingen in het leven geroepen.

	15 Oct.	19 Oct.	22 Oct.	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	83 ¹ / ₂	84	82	- 1 ¹ / ₂
" " „gem.eig.	72 ¹ / ₂	70	70	- 2 ¹ / ₂
Hollandsche Stoomboot-Mij.	23 ¹ / ₂	20 ¹ / ₄	20 ³ / ₄	- 2 ³ / ₄
Java-China-Japan-Lijn	82	81	—	- 1
Kon. Hollandsche Lloyd	8 ¹ / ₂	9	8 ⁷ / ₈	+ 3/8
Kon. Ned. Stoomb.-Mij.	58 ¹ / ₂	56	55	- 3 ¹ / ₂
Konink. Paketvaart-Mij.	114 ¹ / ₂	114 ¹ / ₂	116	+ 1 ¹ / ₂
Maatschappij Zeevaart	55	—	—	—
Nederl. Scheepvaart-Unie ..	107 ¹ / ₂	109 ¹ / ₂	108	+ 1/2
Nievelt Goudriaan	86	86 ¹ / ₂	85 ³ / ₄	- 1/8
Rotterdamsche Lloyd	121	120 ¹ / ₂	120 ⁷ / ₈	- 1/8
Stoomv.-Mij. „Nederland” ..	139 ¹ / ₂	139	138 ¹ / ₂	- 3/4
" " „Noordzee” ..	23	25	24 ¹ / ₄	+ 1 ¹ / ₄

De *Amerikaansche markt* was vast, hoofdzakelijk onder den invloed van den beteren dollarkoers.

	15 Oct.	19 Oct.	22 Oct.	Rijzing of daling.
Americ. Smelting & Refining	59 ¹ / ₂	60 ¹ / ₈	—	+ 3/8
Anaconda Copper	76 ¹ / ₂	76	76 ³ / ₄	+ 1/2
Studebaker Corp.	98 ⁹ / ₁₀	100 ¹ / ₂	101 ¹ / ₄	+ 2 ¹ / ₁₆
Un. States Steel Corp.	89 ⁷ / ₈	91 ¹ / ₂	91 ¹ / ₈	+ 1 ¹ / ₈
Atchison Topeka	101	101 ¹ / ₄	102	+ 1
Erie	14 ¹ / ₂	14	14 ¹ / ₄	- 1/4
Southern Pacific	90 ⁵ / ₈	89 ¹ / ₂	90 ¹ / ₂	- 1/8
Union Pacific	134	132 ¹ / ₂	—	- 1 ¹ / ₂
Int. Merc. Marine orig. gew.	7 ¹¹ / ₁₆	8 ¹ / ₂	8 ⁹ / ₁₆	+ 1/8
" " " " pref.	25	27	28	+ 3

De *geldmarkt* was ruim; prolongatie 2¹/₂ pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

23 October 1923.

Reeds in ons vorig weekbericht vermeldden wij een beginnenden ommekeer aan de tarwemarkt, waar een einde scheen te zullen komen aan de vaste stemming, die zich eenige weken had gehandhaafd ondanks den overvloed van broodgraan, die dit seizoen beschikbaar is. In den loop dezer week maakte deze verandering verderen voortgang en ook voor voedergranen deed zij zich gelden. Tot de oorzaken der flauwe stemming behoort vooral het ruime aanbod van de Europeesche uitvoerlanden Rusland en Roemenië, het eerste voor tarwe en rogge, het laatste voor tarwe en maïs. Een belangrijke uitbreiding vertoonden de Russische tarweverscheppingen, die deze week met 149.000 quarters zelfs iets grooter waren dan van Argentinië. Ook Roemenië verscheepte bijna 100.000 quarters tarwe. Weliswaar is niet aan te nemen, dat Rusland lang in dit tempo zal voortgaan, en een zoo groot weekcijfer zal waarschijnlijk tot de uitzonderingen blijven behooren, doch Roemenië heeft een flink tarwe-surplus. Daarbij kwamen groote verscheppingen uit Noord-Amerika en dringend Canadeesch aanbod met dalende markten te Winnipeg en Chicago, waar blijkbaar de hausse-campagne haar kracht begint te verliezen. Ook de groote raming van den Argentijnschen tarweoogst oefende een begrijpelijken druk op de tarwemarkt uit. Die opbrengst wordt nu van een belangrijk toegenomen bezaaide oppervlakte geschat op 31 miljoen quarters, ongeveer 15 pCt. meer dan in het vorige seizoen. De Europeesche markten, die reeds eenigen tijd wantrouwen hadden getoond in de tarweprijzen, hadden dus alle aanleiding om daarin te volharden en de prijsverlaging, die aan de markten der uitvoerlanden plaats vond, leidden dan ook niet tot grooteren omzet. Zelfs is die in Engeland, dat geruimen tijd levendige markten had gekend, vrij sterk afgenomen. In verwijderde posities werden in Engeland slechts eenige ladingen Manitoba-tarwe gekocht, hoofdzakelijk ter verlading van Vancouver en ook in parcels ging tot de geleidelijk dalende prijzen minder om dan tevoren. In Engeland is den laatsten tijd veel tarwe gekocht en de vermindering in de vraag kwam niet onverwacht. Frankrijk deed verdere inkoop van La Plata-tarwe van den nieuwen oogst en kocht tevens stoomende La Plata- en Russische tarwe, terwijl Italië vooral belangstelling toonde voor Manitoba op winteraflading. In Nederland vermochten de dalende prijzen al evenmin vermeederden kooplust te wekken en de inkoop beperkten zich tot weinig omvangrijke hoeveelheden, vooral hardwinter en La Plata-tarwe. Ook in België was de handel minder levendig dan in de vorige week, doch hij was van meer beteekenis dan in Nederland, ook wegens verdere vraag van den Elzas en Frankrijk. Duitsland trad herhaaldelijk als verkooper van tarwe op, doch kocht tevens Manitoba's op speedige aflading.

Met vrijwel onveranderde voorraden in de havens blijven de Argentijnsche tarweverscheppingen klein, vooral in vergelijking met de groote Noord-Amerikaansche hoeveelheden

en nu en dan was dan ook de vraag voor speedige La Plata-tarwe nog vrij goed. In overeenstemming met de algemeen flauwere stemming daalde de tarweprijs aan de termijnmarkten te Rosario en Buenos Aires echter vrij belangrijk. De prijsverlaging bedroeg daar van 15 tot 22 October 20 à 40 centavos per 100 KG. Te Chicago viel in dien tijd een verlaging te constateeren van ongeveer 2½ dollar-cent, te Winnipeg van ongeveer 2 cent per 60 lbs. Beide vonden plaats in het begin der week en de laatste dagen werden de markten vrij standvastig. December-tarwe te Chicago staat nu nog 6 pCt. hooger dan in het midden van Juli, toen de toenmalige sterke prijsdaling haar laagste punt had bereikt en ongeveer 2 pCt. hooger dan half Augustus. Daar is dus het resultaat van de beweging tot verhooging der prijzen, die steeds kunstmatig scheen en in strijd was met de statistische wereldpositie van tarwe, nog niet weder geheel verloren gegaan. Bijna echter is dat reeds het geval in Canada. Wel staat October-tarwe nog 2 cent hooger dan een maand geleden, doch December sloot gisteren te Winnipeg slechts ½ cent boven het tot nog toe bereikte laagste punt. Daarbij blijft het aanbod ruim en hoort men uit Canada minder klachten over de lage tarweprijzen, terwijl in de Vereenigde Staten nog steeds wordt beweerd, dat de tegenwoordige prijs de productiekosten niet dekt. Het is echter lang niet zeker, dat verminderde uitzaai aan wintertarwe daarvan het gevolg zal zijn en ofschoon wel sprake is van eenige vertraging in den uitzaai wegens sterken regenval, worden de voorspellingen omtrent een vermindering minder algemeen. Ernstiger schijnt het daarmee gesteld in Engeland, waar bij het uitblijven van regeeringsmaatregelen tot steun van den tarweverbouwer, reeds graanland omgezet wordt in weiden. Overigens zijn de berichten omtrent den nieuwen tarweuitzaai in Europa gunstig, daar in de Oost-Europeesche landen, waar over droogte werd geklaagd, regen gevallen is.

De roggehandel was ook deze week weder weinig levendig. Ofschoon de Russische roggeverscheppingen niet zoo groot waren als in de vorige week, blijft het aanbod uit Rusland ruim met slechts weinig kooplust in West-Europa. Nu en dan werden speedige partijen in Nederland gekocht. Van de Russische graanverkoop naar het buitenland, die van 15 Augustus tot 1 October 300.000 ton heeten te hebben bedragen, bestond meer dan ⅓ gedeelte uit rogge en bijna 100.000 ton was tarwe. Een groote verkoop van Russische rogge werd deze week weder gerapporteerd naar Noorwegen. In Noord-Amerikaansche rogge ging weinig om, ook in Nederland, doch de roggeprijs te Chicago kon zich goed handhaven na prijsdaling van ongeveer 1½ cent per 56 lbs. in het begin der week.

Maïs verloor deze week al speedig haar vaste stemming, die toen ons vorige weekbericht geschreven werd, nog alom bestond. Het is vooral het ruime aanbod van Roemenië geweest, dat hier den ommekeer ten gevolge heeft gehad. De uitwerking van dit aanbod werd versterkt door de daling van den koers der franken, waarin een gedeelte der zaken van Roemenië wordt gedaan. In Nederland en En-

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Dec.	Mais Dec.	Haver Dec.	Tarwe Nov.	Mais Nov.	Lijnzaad Nov.
20 Oct. '23	105 ½	75 ¾	41 ¾	12,25	9,70	23,60
13 „ '23	108 ¾	75 ¾	43 ⅞	12,40	9,70	24,70
20 Oct. '22	112 ¾	67 ⅞	41 ⅞	12,20 1)	8,20	20,95 1)
20 Oct. '21	106	46	32 ⅞	13,—	7,15	16,20
20 Oct. '20	210	83 ¾	53 ⅞	18,95 2)	8,70	22,30 1)
20 Juli '14	82	56 ⅞	36 ½	9,40	5,38	13,70

1) Per Oct.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	22 October 1923	15 October 1923	23 October 1922
Tarwe*	12,30	12,40	13,75
Rogge (No. 2 Western) 1)	9,40	9,40	10,90
Mais (La Plata)..... 2)	188,—	190,—	212,—
Gerst (48 lb. malting).... 3)	182,—	182,—	208,—
Haver (Canada No. 3).... 1)	10,70	10,10	11,30
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad) 1)	12,15	12,20	14,75
Lijnzaad (La Plata) 3)	440,—	450,—	432,—

1) p. 100 KG. 2) p. 2000 KG. 3) per 1960 KG.

*) Nr. 2 HGR/Red Winter Wheat.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal.	
	14/20 October 1923	Sedert 1 Jan. 1923	Overeenk. tijdvak 1922	14/20 October 1923	Sedert 1 Jan. 1923	Overeenk. tijdvak 1922	1923	1922
Tarwe	29.965	641.875	938.185	—	31.086	30.124	672.961	968.309
Rogge	7.388	341.924	255.269	—	485	—	342.409	255.269
Boekweit	4.165	22.592	9.663	—	—	—	22.592	9.663
Mais	15.130	505.847	761.103	4.938	60.519	77.946	566.366	839.049
Gerst	13.133	210.005	117.812	984	12.040	3.597	222.045	121.409
Haver	1.945	60.374	91.127	—	533	50	60.907	91.177
Lijnzaad	2.571	114.671	155.566	730	50.586	69.430	165.257	224.996
Lijnkoek	785	158.634	95.821	—	—	1.547	158.634	97.368
Tarwemeel	5.656	87.544	47.835	—	4.509	5.338	92.053	53.173
Andere meelsoorten	—	1.562	8.762	—	—	2.615	1.562	11.377

geland was Roemeensche maïs daardoor steeds lager te koop, hetgeen in Nederland weliswaar geregeld tot omvangrijke zaken in deze maïssoort leidde, doch in andere soorten de zaken deed afnemen. Slechts Zuid-Afrikaansche maïs blijft onveranderd goed gevraagd. Zelfs kon in den loop der week daarvoor bij verminderd aanbod de prijs nog wat aantrekken, doch La Plata-maïs was moeilijker te plaatsen. Wel worden de aanvoeren geregeld opgenomen, doch deze zijn dan ook veel kleiner dan de laatste tijden het geval was geweest en voor meer verwijderde posities is de vraag slechts wegens de lagere prijzen, waartoe Roemeensche maïs te koop is. Daling in de prijzen van La Plata-maïs, teweeggebracht door lagere markten in Argentinië, waar met groote fluctuaties van 15 tot 22 October een prijsdaling te constataren valt van 20 à 30 centavos per 100 KG. en lagere zeevrachten konden daarin geen verandering brengen. Concurrentie van Antwerpen, die zich in Nederland anders bij dalenden frankenkoers steeds placht te doen gevoelen, trad niet van betekenis op, daar in België voldoende vraag bestaat voor de niet overdadige aanvoeren te Antwerpen. In Engeland bestaat goede detailvraag naar maïs, doch de aanvoeren zijn ruim en aan de importmarkt werden slechts weinig maïszaken gedaan. Twee aan de Engelsche kust aangekomen ladingen La Plata-maïs werden in het begin der week in Engeland opgenomen, doch later beperkten de zaken aan de ladingmarkt zich tot een enkele kleine stoomende lading Roemeensche maïs, tot gisteren weder zaken werden gedaan op aflading. Ook in parcels was de omzet teleurstellend. Chicago was voor maïs aanvankelijk vast met weder hogere prijzen voor December, doch wegens betere oogstberichten en in verband met de algemeen minder vaste stemming aan de graanmarkten volgden later eenige opeenvolgende verlagingen, die de prijzen ongeveer 2 cent per 56 lbs. beneden het niveau van 15 October brachten.

Voor gerst bestaat in de meeste landen onvoldoende belangstelling. Het aanbod van stoomende Roemeensche en Russische gerst naar Antwerpen en Nederland overtreft de vraag, ofschoon op aflading het aanbod niet groot is. De vraagprijzen der uitvoerlanden vertoonen geen verandering. De laatste dagen bestaat betere vraag voor gerst in Duitsland en in Russische gerst naar Hamburg werden weder zaken gedaan. Engeland koopt zeer weinig gerst, ook van Noord-Amerika, dat anders den laatsten tijd ondanks de hooge prijzen, die dan ook op het vasteland slechts zelden werden ingewilligd, geregeld Canadeesche soorten was blijven koopen.

Haver onderging in den loop der week te Chicago een prijsverlaging van $\frac{1}{2}$ cent per 32 lbs. voor December en $\frac{1}{8}$ cent voor Mei, en zaken in buitenlandsche haver in Europa zijn van geringen omvang. In Engeland bestond nu en dan eenige vraag voor La Plata-haver tot weinig veranderde prijzen, doch vooral op het vasteland is in haver weinig te doen wegens voldoende aanbod uit de eigen oogsten.

SUIKER.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Oct./Dec.	Londen			New York 96 pCt. Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per Oct./Dec.	Amer. Granulated c.l.f. Oct./Dec.	
18 Oct. '23	f 29 $\frac{1}{8}$	Sh. 60/9	Sh. 24/6	—	7,66
11 " '23	" 27 $\frac{15}{16}$	60/9	25/-	—	7,66
18 Oct. '22	" 22 $\frac{3}{16}$	56/-	19/-	22/6	5,53
18 Oct. '21	" 19 $\frac{7}{8}$	55/6	19/3	20/6	4,11
4 Juli '14	" 11 $\frac{13}{32}$	18/-	—	—	3,26

Ook gedurende deze week bleef de stemming op de verschillende suikermarkten nagenoeg onveranderd prijshoudend.

In Amerika waren de fluctuaties zeer gering. Spot Centrifugals bleven de geheele week met d.c. 7,66 genoteerd, terwijl de termijnmarkt het volgende beeld te zien gaf: December, opening 5,21, slot 5,10; Maart 4,10, slot 4,06; Mei 4,18, slot 4,14.

Ook in Engeland bleef de markt onveranderd. Raffinadeurs vonden geregeld afzet voor hun product.

Op Java bleef de markt vast en trokken prijzen voor prompte suiker verder aan, terwijl door de V.J.S.P. op dezelfde basis verdere partijen uit oogst 1924 van de hand werden gedaan, zoodat de totale verkoopen tot ongeveer 13 miljoen picols stegen, waarna tot verhoogde prijzen nieuwe transacties tot stand kwamen.

Hier te lande verkeerde de markt in eene vaste stemming en liepen prijzen voor October en December-leve-

ring in het begin der week bijna f 1,— op, om later door ruim realisatie-aanbod iets terug te loopen. In de prijzen voor latere leveringen vond zooged als geen verandering plaats. Aan het slot der week, toen het realisatie-aanbod ophield, trokken prijzen, eveneens naar aanleiding van de vastere berichten uit New York, weder iets aan. De omzet op de termijnmarkt beliep gedurende de afgelopen week ca. 3500 tons.

De Cuba-statistiek luidt als volgt:

	1923	1922	1921
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten 13 Oct. '23.	20.047	8.463	6.860
Tot sedert 1 Dec. '22-13 Oct. '23	3.443.705	3.797.750	3.242.860
Aantal werkende fabrieken . . .	—	—	1
Weekexport 13 Oct. '23	53.932	42.261	22.740
Totale export 1 Jan.-13 Oct. '23	3.235.793	3.523.673	2.073.740
Totale voorraad 13 Oct. '23	207.918	282.647	1.169.628

KATOEN.

Noteering voor Loco-Katoen.

(Middling Uplands.)

	19 Oct. 1923	10 Oct. 1923	4 Oct. 1923	19 Oct. 1922	17 Oct. 1921
New York voor Middling . . .	30,20 c	28,80 c	29,20 c	23,05 c	18,75 c
New Orleans voor Middling	29,25 c	27,75 c	28,50 c	22,50 c	18,15 c
Liverpool voor Fy Middling	17,14 d	16,36 d	16,99 d	13,85 d	12,29 d

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.

(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '23 tot 19 Oct. '23	Overeenkomstige perioden	
		1922	1921
Ontvangsten Gulf-Havens.	2.105	1.799	1.862
" Atlant.Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	448	334	336
" " 't Vasteland	812	618	845
" " Japan	116	104	294

Voorraden.

(In duizendtallen balen. *)

	19 Oct. '23	Overeenkomstig tijdstip	
		1922	1921
Amerik. havens	622	966	1.506
Binnenland	931	1.176	1.305
New York	—	—	—
New Orleans	—	—	—
Liverpool	125	297	440

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 17 October 1923.

Sedert ons laatste bericht zijn prijzen van Amerikaansche katoen opnieuw gestegen tengevolge van ongunstige weerberichten en aankopen door „bull“-speculanten. Gisteren was de markt iets flauwer, terwijl de aanvoeren in de havens vrij groot zijn en de voorraden in Amerika toenemen. Egyptische katoen is ook vast, in verband met de stijging van Amerikaansche, hoewel verkoopen niet groot zijn. In Peru-katoen zijn vrij veel zaken gedaan.

De markt voor Amerikaansche garens blijft zeer slecht. De vraag voor cops en boomen is onbetekenend, terwijl er ook in medio-nummers weinig omgaat. Biedingen uit het binnenland zijn laag en leiden slechts zelden tot zaken. Er is nog iets gedaan in extra hard twist, terwijl ook voor het Verre Oosten eenige aanvragen voor 42/2 aan de markt zijn tegen te lage limieten. Ook in mulegarens voor de verrijzen zijn enkele posten afgesloten, hoewel meestal de limieten te laag zijn, om tot zaken te leiden. Egyptische garens zijn vast en het meeste wordt nog gedaan in 60er twist. De September-cijfers van de Board of Trade zijn zeer teleurstellend en geven een vermindering in den garenuitvoer aan van 30 pCt., vergeleken bij September 1922. Naar 9 landen is de uitvoer vermeerderd, hoofdzakelijk naar Rumenie en Bulgarije, die elk een vermeerdering van 1 miljoen pond aantoonen. Voor 16 landen is de uitvoer verminderd: Duitsland heeft 1 miljoen pond minder genomen en naar Holland is de uitvoer bijna 4 miljoen lager, terwijl ook Bombay minder ontvangten heeft. Deze cijfers geven den stand van zaken in den garenhandel zeer juist weer.

Doekprijzen zijn bepaald hooger en hierdoor zijn verschillende aanvragen gedaan, die echter slechts zelden tot

zaken leidden. De overzeesche markten zijn zeer huiverig, om hogere limieten te zenden en in den regel koopen zij slechts kleine hoeveelheden voor spoedige levering. Fabrikanten moeten geregeld hunne vraagprijzen verhoogen en dikwijls orders weigeren, die zij eenige weken geleden gaarne aangenomen zouden hebben. De marges voor fabrikanten blijven dan ook nog zeer slecht, doch waar katoenen garenprijzen zoo zijn gestegen, moeten zij hunne vraagprijzen wel verhoogen. Er is nog niet veel vertrouwen in de tegenwoordige prijzen en zoolang men niet algemeen inziet, dat deze voorloopig niet lager zullen worden, is er nog weinig kans op verbetering in zaken.

10 Oct. 17 Oct. Oost. koersen. 9 Oct. 16 Oct.
 Liverpoolnoteeringen. T.T. op Indië 1/4 5/8 1/4 3/8
 F.G.F. Sakellarides 18,20 18,40 T.T. op Hongkong 2 3/4 2 3/8
 G.F. No. 1 Oomra 9,55 10,20 T.T. op Shanghai 3 1/4 3 1/4

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp, Leonard Jacobson & Zonen en G. Bijdendijk.)
 Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
20 Oct. 1923	589.000	23.025	817.000	26.500	5 3/32
13 " 1923	636.000	21.525	824.000	24.500	5 1/32
6 " 1923	598.000	21.100	890.000	24.000	5 5/16
20 Oct. 1922	1.669.000	17.900	2.298.000	23.500	6 3/32

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgeloope week	Sedert 1 Juli	Afgeloope week	Sedert 1 Juli
20 Oct. 1923....	86.000	1.322.000	212.000	3.070.000
20 Oct. 1922....	82.000	1.120.000	167.000	2.240.000

THEE.

(Opgave van den makelaar J. van Eck.)

Bericht van den afloop Theeveiling op 11 October 1923.

Aanbod in veiling bestond uit:

Heden:

9061, 20/2, 20/4 kn. Java thee
 5076, 474/2, " Sumatra thee
 181, " voor rekening belangh.
 1172/2, " China thee
 82, 236/2, " ex voorg. veiling

Totaal.. 14400, 1902/2, 20/4 kn. thee.

12 October 1922:

13351, 224/2, 50/4 kn. Java thee
 2027, " Sumatra thee
 1379/2 " China thee
 54, " ex voorg. veiling

Totaal.. 15432, 1603/2, 50/4 kn. thee.

Aanbod 1 Januari jl. tot heden: 1922 1921
 Java thee 122400 kn. 126958 kn. 214654 kn.
 Sumatra thee 47740 " 31053 " 19180 "
 Voor rek. bel.h. 5389 " 4480 " 2965 "

Totaal..... 175529 kn. 162491 kn. 236799 kn.

Gem. per veiling.. 13502 " 12499 " 18215 "

Tot. aanb. China thee. 17553/2 " 1479/2 "

De veiling had een zeer willig verloop.

De Consumtie-handel, de Verpakkers traden sterk als koopers op, deels omdat zij vorige veiling bij het geringe aanbod van toen, weinig hadden gekocht, doch meer naar aanleiding van het bericht in de Ochtendbladen, dat een Wetsontwerp was ingediend tot verhooging van het invoerrecht op thee van f 25,— tot f 100,— per 100 Kg.

Zeer terecht yreezende dat het publiek na kennisneming van bovenstaand bericht belangrijke voorraden zou inslaan, werd meer gekocht, dan onder normale omstandigheden het geval zou zijn geweest; waardoor de prijzen belangrijk werden opgedreven.

De middenkwaliteiten bladthee werden aanvankelijk met 6 tot 8 cts, later met 17 tot 19 cts boven de reeds hooge prijzen van vorige veiling betaald.

Gebroken Pecco en Gebroken Oranje Pecco deelden, hoewel in eenigszins geringere mate, in deze belangrijke prijsstijging.

Dust en Fannings werden eveneens hooger betaald.

Het gevolg zal zijn, dat nu reeds de winkelprijzen belangrijk zullen moeten worden verhoogd.

Opgehouden werden slechts enkele partijen China-thee.

Voor de volgende veiling Donderdag 1 November e.k. zijn slechts 6000 kn. aanwezig, doch er is kans dat bij tijdige aankomst het kwantum tot 11000 kn. kan worden opgevoerd.

RUBBER.

Ook in de afgelopen week behield de flauwe stemming de overhand. Groot aanbod, waartegenover bijna geen vraag stond, veroorzaakte een verdere daling.

De noteeringen luiden:

			ende voorafgaande week:
Prima Crêpe	October..	74 1/2 ct.	76 1/2 ct.
" "	Nov./Dec.	75 1/2 "	78 "
" "	Jan./Maart	77 "	80 "
Smoked Sheets	October..	75 "	81 "
" "	Nov./Dec.	75 1/2 "	79 "
" "	Jan./Maart	77 "	81 "

23 October 1923.

COPRA.

De markt was deze week aanvankelijk zeer vast, doch later kalmer gestemd. Het aanbod van Indië was op het hogere niveau wat ruimer.

De noteeringen zijn:

Ned. Ind. f.m.s. dichtbij stoomend f 32,75
 " " " September aflading " 32,25
 " " " October " 31,75
 " " " November " 31,36 1/2
 " " " December " 31,12 1/2

22 Oct. 1923.

METALEN.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	Koper Standaard	Koper Electrolytisch	Tin	Lood	Zink
22 Oct. 1923..	60.7/6	64.5/-	201.15/-	28.-/-	33.7/6
15 " 1923..	60.12/6	64.10/-	202.7/6	27.-/-	32.7/6
8 " 1923..	61.12/6	65.10/-	205.12/6	26.10/-	32.15/-
1 " 1923..	62.5/-	67.-/-	202.17.6	26.7/6	32.17/6
23 Oct. 1922..	62.10/-	70.10/-	173.5/-	25.10/-	24.15/-
20 Juli 1914..	61.-/-		145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
15-20 Oct. 1923	—	14/- 2	2,25 1	—	21/-	21/-
8-13 " 1923	—	14/3 2	2,15 1	—	22/5	22/5
16-21 Oct. 1922	—	13 1/2 c 3	2/10 1/2	—	25/3	25/3
17-22 Oct. 1921	—	—	4/3	4/3	19/-	19/-
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 1/4	1/11 1/4	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genoa	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Gothenburg
15-20 Oct. '23	7/-	8/11	9/-	15/-	5/6	6/6
8-13 " '23	6/-	9/3	9/-	14/2	5/-	6/6
16-21 Oct. '22	7/9	11/7 1/2	13/9	15/-	5/4	8/-
17-22 Oct. '21	7/6	12/9	13/6	20/-	6/-	8/6
Juli 1914	fr. 7,-	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d.w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
15-20 October 1923..	24/6	28/9	35/-	27/9
8-13 " 1923..	24/1 1/2	28/9	35/-	27/9
16-21 October 1922..	24/-	25/-	30/-	31/3
17-22 October 1921..	27/6	—	—	40/-
Juli 1914..	14/6	16/3	25/-	22/3

1) \$ per ton kolen. 2) Per ton d.w. 3) Am. cents per 100 lbs.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.
 Overige noteeringen per ton van 1015 KG.

RIJNVAART.

Week van 14—20 October 1923.

In de aanvoeren van zeezijde kwam een verandering.

De beschikbare voorraad rijnschepen bleef ruimschoots voldoende om in de behoeften te voorzien.

De daghuur voor groote Deutsche en Hollandsche schepen bedroeg gemiddeld 2 cents, in enkele gevallen 1¼ ct. Voor schepen van middelmatig kaliber werd 2—2½ cts. betaald.

De waterstand op den Rijn, hoewel langzaam vallend, bleef onveranderd gunstig. Naar den Bovenrijn werd op 2,10—2,20 M. afgeladen, naar den Benedenrijn op vollen diepgang.

Het sleeploon werd gemiddeld genoteerd volgens het 65/60 cents tarief.

INKLARINGEN.**IJMUIDEN.**

Landen van herkomst	September 1923		September 1922	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	13	9.308	7	13.816
Groot-Brittannië	118	85.027	119	101.029
Duitschland	50	105.220	45	57.040
Noorwegen	5	4.639	2	768
Zweden	14	7.374	28	16.419
Denemarken	6	11.720	6	2.806
Rusl. - Oostz. hav.	19	25.442	8	7.330
Finland	31	21.422	48	27.258
België	3	3.947	5	9.724
Frankrijk	2	4.662	5	3.400
Spanje	2	1.700	2	1.493
Portugal	3	1.893	4	3.749
Levant	5	6.172	1	640
Rusl.-Zwarte Zee	1	1.815	—	—
And. Midd. Zeeh.	3	7.072	3	3.734
Ov. Westk. Afrika	3	6.166	1	2.456
Oostkust. Afrika	1	3.675	—	—
Ned. Oost-Indië.	10	39.731	13	48.603
Vereen. Staten . .	12	39.272	—	—
Ned. West-Indië— Ned. Antillen.	5	7.509	3	4.011
Argent., Urug. . .	2	7.547	3	11.563
Chili	3	10.746	3	6.701
Over. Z.-Amerika	—	—	2	8.962
Totaal	312	412.059	308	331.502
Periode 1 Jan.— 30 September 1)	2.414	2.818.411	2.264	2.446.316
Nationaliteit				
Nederlandsche . .	143	238.849	130	192.620
Britsche	62	64.315	63	56.585
Duitsche	67	48.336	81	46.393
Noorsche	16	21.836	6	3.786
Belgische	2	4.607	1	616
Fransche	1	1.484	2	2.047
Zweedsche	12	6.563	10	6.926
Deensche	2	2.442	11	9.734
Vereen. Staten . .	3	13.395	2	9.475
Andere	4	10.232	2	3.020
Totaal	312	412.059	308	331.502

1) 1913, 1.822 schepen met 2.083.758 N. R. T.

(Vereenigde Scheepsagenturen van Halverhout & Zwart en Zurmühlen & Co.)

NIEUWE WATERWEG.

Landen van herkomst	Augustus 1923		Augustus 1922	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	45	31.346	41	18.030
Groot-Brittannië	459	373.416	340	260.661
Duitschland	69	118.098	68	95.962
Noorwegen	16	19.492	30	55.894
Zweden	29	24.361	37	29.680
Denemarken	7	9.082	4	5.225
Rusland-Oostz.h.	3	3.297	1	2.535
Finland	12	13.267	13	12.876
België	25	51.515	23	29.233
Frankrijk	25	17.873	36	34.562
Spanje	5	8.314	17	23.992
Portugal	4	2.784	2	1.886
Italië	5	9.434	9	14.109
Griekeland	—	—	2	930
Levant	2	1.960	—	—
Rusland-Zw. Zee	4	10.458	1	2.581
Roemenië, Bulg.	1	1.145	1	2.987
And. Midd. Zeeh.	11	15.327	19	43.739
Over. Wk. Afrika	3	1.919	3	5.879
Oostkust-Afrika.	2	9.500	4	14.484
Zuid-Afrika	6	25.292	2	9.516
Voor-Indië	9	33.927	6	22.589
Achter-Indië	2	9.409	2	6.859
Ned. Oost-Indië.	5	18.527	5	19.315
And. Aziat. hav.	9	40.502	15	71.250
Australië	2	9.020	4	15.567
Vereen. Staten . .	47	187.582	53	211.103
Canada	5	17.497	15	45.777
Midden-Amerika	4	13.148	4	11.904
Spitsbergen	—	—	1	2.156
Brazilië	4	13.427	2	4.626
Argent., Urug. . .	15	56.700	13	41.817
Chili	4	16.883	1	2.000
South Georgië . . .	—	—	1	1.080
Totaal	839	1.164.502	775	1.120.804
Periode 1 Jan.— 31 Aug. 1)	5.920	8.248.364	6.090	8.672.846
Nationaliteit				
Nederlandsche . .	234	348.184	209	313.417
Britsche	325	362.441	277	370.250
Duitsche	116	184.708	108	108.248
Noorsche	47	53.992	40	64.722
Belgische	13	13.744	4	3.754
Fransche	13	13.825	35	44.311
Zweedsche	33	30.152	27	19.186
Deensche	4	4.837	7	16.592
Vereen. Staten . .	15	56.846	18	69.295
Andere	39	95.773	50	111.029
Totaal	839	1.164.502	775	1.120.804

1) 1913, 7.663 schepen met 9.276.504 N. R. T.

(Dirkzwager's Scheepsagentuur Maassluis.)

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Het vraagstuk van de geldruimte in Nederland en de
goudpolitiek van de Nederlandsche Bank

met bijlage:

Nederlandsch-Oost-Indië en de Gold-Exchange-Standaarddoor **Mr. G. VISSERING**Prijs **f 1,50**

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij NIJGH & VAN DITMAR'S UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ, Rotterdam.